

Sprawozdanie z działalności urzędów górniczych w roku 2025

Wyższy Urząd Górniczy

Wyższy Urząd Górniczy

Sprawozdanie z działalności
urzędów górniczych
w roku 2025

Wyższy Urząd Górniczy

ul. Poniańskiego 31

40-055 Katowice

tel.: 32 736 17 00

faks: 32 251 48 84

e-mail: wug@wug.gov.pl

www.wug.gov.pl

www.wug.bip.info.pl

© Copyright by Wyższy Urząd Górniczy, Katowice 2026

Spis treści

Przedmowa	5
Mapa właściwości miejscowych okręgowych urzędów górniczych w Polsce	7
I. Podstawa prawna działalności i zadania urzędów górniczych	8
II. Zakres podmiotowy nadzoru i kontroli	10
1. Cele urzędów górniczych i najważniejsze zadania służące ich realizacji w roku 2025	11
2. Działalność podstawowa urzędów górniczych	11
2.1. Zatwierdzanie planów ruchu zakładów górniczych	11
2.2. Dopuszczanie i kontrola wyrobów stosowanych w zakładach górniczych	12
2.3. Wydawanie pozwoleń i zezwoleń	13
2.4. Badanie prawidłowości rozwiązań stosowanych w górnictwie lub przewidzianych do stosowania przez przedsiębiorców	16
2.5. Gospodarka złożem, zagospodarowanie przestrzenne i ochrona środowiska	16
2.6. Stwierdzanie i uznawanie kwalifikacji oraz nadawanie uprawnień	21
2.6.1. Stwierdzanie kwalifikacji	21
2.6.2. Nadawanie uprawnień	22
2.6.3. Uznawanie kwalifikacji nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz w Ukrainie	23
2.7. Monitorowanie i egzekwowanie stosowania przepisów dotyczących redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym	24
2.8. Gromadzenie, archiwizacja oraz udostępnianie dokumentacji mierniczo-geologicznej zlikwidowanych zakładów górniczych	24
2.8.1. Przejmowanie dokumentacji mierniczo-geologicznej zlikwidowanych zakładów górniczych	25
2.8.2. Udostępnianie dokumentacji mierniczo-geologicznej	26
2.8.3. Inwentaryzacja zlikwidowanych wyrobisk górniczych mających połączenie z powierzchnią	27
2.9. Działalność kontrolna urzędów górniczych i badania powypadkowe	28
2.9.1. Działalność kontrolna okręgowych urzędów górniczych	28
2.9.2. Badania powypadkowe	30

2.10. Stwierdzone nieprawidłowości i wstrzymane roboty	30
2.11. Działalność represyjna	33
2.12. Działalność komisji powołanych przez Prezesa WUG	34
2.13. Inspirowanie i wspomaganie badań naukowych w górnictwie	36
2.14. Stosowanie przez nadzór górniczy przyrządów pomiarowych	37
2.15. Działalność związana z ustalaniem opłaty podwyższonej w związku z prowadzeniem nielegalnej eksploatacji albo innej działalności	37
3. Działalność kontrolna Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego w jednostkach podległych oraz kontrola wewnętrzna	39
3.1. Działalność kontrolna Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego w jednostkach podległych	39
3.2. Kontrola wewnętrzna w Wyższym Urzędzie Górniczym	39
4. Rozpatrywanie skarg, wniosków, petycji oraz interwencji	39
4.1. Skargi, wnioski, petycje oraz interwencje rozpatrywane przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego	39
4.2. Skargi, wnioski, petycje oraz interwencje rozpatrywane przez dyrektorów okręgowych urzędów górniczych	40
5. Reprezentowanie Skarbu Państwa w sprawach z tytułu szkód wyrządzonych ruchem zakładu górniczego	41
6. Działalność legislacyjna	41
7. Współpraca z instytucjami publicznymi i przedsiębiorstwami	43
8. Współpraca z zagranicą	46
9. Działalność informacyjna i wydawnicza	47
10. Zatrudnienie w urzędach górniczych	48
11. Realizacja budżetu Wyższego Urzędu Górniczego	48

Przedmowa

Szanowni Państwo!

Podsumowując całoroczną działalność urzędów górniczych, dziękuję wszystkim pracownikom urzędów górniczych oraz naszym partnerom, reprezentującym szeroko rozumianą branżę górniczą, za współdziałanie na rzecz pełnienia naszej misji, którą jest dążenie do poprawy bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia górników, optymalnego zagospodarowania złóż kopalin oraz ograniczenia uciążliwości oddziaływania górnictwa na ludzi i środowisko. Realizacja tych zadań nie byłaby możliwa bez współpracy z wieloma instytucjami państwowymi, samorządowymi, przedsiębiorcami i stroną społeczną. Niniejsze opracowanie zawiera szczegółowe informacje na temat sposobów i efektów wykonania wszystkich naszych ustawowych zadań, w tym działań priorytetowych ujętych w rocznych planach działalności oraz inicjatyw podejmowanych we współpracy z innymi podmiotami. Z satysfakcją odnotowuję, że w ubiegłym roku urzędy górnicze zrealizowały wszelkie założenia ujęte w dokumentach planistycznych. Obok działań prowadzonych przez nadzór górniczy od wielu lat w opracowaniu opisano również najnowsze inicjatywy i obszary aktywności.

W 2025 roku najistotniejsza nowość wiązała się z wejściem w życie, z dniem 29 lipca, nowelizacji Prawa geologicznego i górniczego. Zgodnie z tymi przepisami Prezes Wyższego Urzędu Górniczego został wskazany jako organ odpowiedzialny za monitorowanie i egzekwowanie stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym. Tak zwane rozporządzenie metanowe ma zastosowanie między innymi do poszukiwania i produkcji ropy naftowej i gazu ziemnego oraz do gromadzenia i przetwarzania gazu ziemnego, do odwiertów nieczynnych, przesyłu i dystrybucji oraz podziemnego składowania gazu ziemnego, a także do czynnych podziemnych i odkrywkowych kopalń węgla oraz do zamkniętych i opuszczonych podziemnych kopalń węgla. Prezes WUG nadzoruje wymienione przedsięwzięcia w zakresie dokładności pomiarów, kwantyfikacji, monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji metanu. W związku z tym w urzędzie powołano nową komórkę organizacyjną pod nazwą Departament Nadzoru Emisji Metanu i Gospodarowania Górnotworem, która zajmuje się przede wszystkim nadzorem nad czynnymi zakładami górniczymi (podziemnymi, odkrywkowymi i otworowymi) oraz systemami przesyłu i dystrybucji gazu ziemnego w tym operacji prowadzonych na instalacjach LNG. W połowie ubiegłego roku w WUG przygotowano propozycję projektu ustawy o wdrożeniu mechanizmów redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym, której celem jest zapewnienie stosowania w polskim porządku prawnym rozporządzenia metanowego. Propozycje zostały przekazane do dalszych prac legislacyjnych. Skuteczność nadzoru i kontroli Prezesa WUG w tym obszarze wymaga ciągłości działania, rozumianej jako zaplanowane, systematyczne sprawdzanie prawidłowości postępowania właściwych podmiotów oraz podejmowanie interwencji w przypadku stwierdzenia naruszeń przepisów prawa. Przygotowując się do realizacji zadań w tym zakresie i wypełniając wymogi obowiązujących przepisów, WUG zebrał i udostępnił w formie zagregowanej raporty kopalń i operatorów stacji odmetanowania, zawierające dane dotyczące rocznej emisji metanu na poziomie źródła.

W ostatnim okresie obserwowaliśmy z jednej strony przyspieszenie procesów restrukturyzacyjnych w sektorze wydobywczym, z drugiej – mieliśmy do czynienia z dynamicznym rozwojem innego rodzaju przedsięwzięć, w ramach których prowadzono roboty z zastosowaniem techniki górniczej. Były to przede wszystkim roboty prowadzone w zlikwidowanych zakładach górniczych w związku z koniecznością utrzymywania systemu ich odwadniania, roboty w wyrobiskach podziemnych zakładów górniczych utrzymywanych w celach turystycznych, leczniczych i rekreacyjnych, jak również drążenie tuneli. Sprawowanie nadzoru i kontroli nad ruchem tego typu zakładów wymaga ze strony urzędów górniczych coraz większych nakładów pracy, a także rodzi potrzebę ujednoczenia podejścia w zakresie stosowania przepisów prawa. Dlatego, wsłuchując się w opinie podmiotów uczestniczących w realizacji takich przedsięwzięć, w Wyższym Urzędzie Górniczym powołano specjalny zespół do spraw ruchu zakładów prowadzących działalność na podstawie art. 2 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze. Jego zadaniem jest analiza stanu i praktyki stosowania prawa w ruchu zakładów prowadzących działalność z zastosowaniem techniki górniczej, a także opracowanie propozycji rozwiązań prawnych i upowszechnianie dobrych praktyk w sprawach ruchu tego rodzaju zakładów. W minionym roku zespół opracował metodykę sprawowania nadzoru i kontroli nad drążeniem tuneli, która ma pomóc urzędom górniczym i przedsiębiorcom w jednolitym

stosowaniu prawa w trakcie realizacji robót tunelowych. W dalszej kolejności zostaną opracowane dobre praktyki w zakresie inwestycji tunelowych, drogowych i kolejowych.

Kolejną istotną inicjatywą podjętą przez WUG w zeszłym roku było opracowanie propozycji objęcia ustawą Prawo geologiczne i górnicze tak zwanych „złóż antropogenicznych”. Eksploatacja surowców mineralnych nagromadzonych w wyniku działalności człowieka, np. na hałdach, w wyrobiskach kopalnianych i osadnikach stwarza możliwość poszerzenia bazy surowcowej, wpisując się w realizację zapisów Europejskiego Aktu o Surowcach Krytycznych. Obowiązujące regulacje prawne w zakresie dokumentowania złóż, ich eksploatacji, w tym prowadzenia ruchu zakładu górniczego, nie są przystosowane do działalności polegającej na pozyskiwaniu surowców mineralnych z hałd i zwałów pogórnich. Do rozstrzygnięcia pozostaje kwestia, czy dokumentowanie, a następnie wydobywanie surowców z tzw. złóż antropogenicznych powinno być objęte takim samym reżimem prawnym jak dokumentowanie i wydobywanie kopalin ze złóż naturalnych. Z uwagi na zagrożenia bezpieczeństwa ludzi i środowiska oraz bezpieczeństwa powszechnego w związku z prowadzeniem takiej działalności, zaproponowaliśmy, aby eksploatacja tego typu złóż była prowadzona w ruchu quasi-górnich zakładu, nad którym organy nadzoru górniczego sprawowałyby nadzór i kontrolę. Zgodnie z tą propozycją eksploatacja kopalin ze złóż antropogenicznych powinna podlegać przepisom o ruchu zakładu górniczego, w tym prowadzenia go w oparciu o plan ruchu dostosowany do specyfiki prowadzonej działalności, co wiązać się będzie z koniecznością nowelizacji rozporządzenia w sprawie planów ruchu zakładów górniczych.

Kolejna nowość dotyczyła uproszczenia procesu usuwania szkód górniczych w przypadku braku odpowiedzialnego za szkodę przedsiębiorcy lub jego następcy prawnego. W obecnym stanie prawnym w takich sytuacjach za szkodę odpowiada Skarb Państwa, reprezentowany przez dyrektora okręgowego urzędu górniczego. Z uwagi na ściśle określone właściwości miejscowe dyrektorów OUG wnioski o odszkodowanie często są kierowane nieprawidłowo. W rezultacie, poszkodowani muszą oczekiwać na rozstrzygnięcie sporów kompetencyjnych, a naprawa szkody zostaje odsunięta w czasie. Taki stan prawny jest niekorzystny dla poszkodowanych. W związku z tym w 2025 roku wystąpiliśmy z inicjatywą nowelizacji Prawa geologicznego i górniczego, której celem jest wskazanie Prezesa WUG (organu właściwego dla całego kraju) jako reprezentanta Skarbu Państwa w tego rodzaju sprawach. Pozwoliłoby to uniknąć sporów kompetencyjnych, ujednoczyć postępowania w sprawach szkód górniczych i obniżyć koszty dochodzonych roszczeń. Obecny model naprawy szkód górniczych jest nieefektywny również z powodów finansowych. Pomimo tego, że dyrektor OUG reprezentuje Skarb Państwa, w budżecie WUG nie ma odrębnych środków na naprawę szkód górniczych; w każdym przypadku konieczne jest wystąpienie o przyznanie środków z rezerwy celowej. W tym stanie prawnym dochodzenie roszczeń przez poszkodowanych jest czasochłonne, ponieważ każdy etap likwidacji szkody wymaga przeprowadzenia odrębnej procedury pozyskania środków finansowych. Zaproponowaliśmy zatem utworzenie Funduszu Likwidacji Szkód Górniczych, którego jedynym dysponentem byłby Prezes WUG. Przychodami Funduszu miałyby być m. in. część wpływów z działalności górniczej w postaci opłaty eksploatacyjnej oraz z kar pieniężnych, a także dotacje budżetowe na Fundusz Naprawy Szkód Górniczych. W przypadku otrzymania wniosku o naprawę szkody Prezes WUG ustalałby, czy szkoda istnieje, czy ma związek przyczynowo-skutkowy z działalnością górniczą, czy są podstawy odpowiedzialności Skarbu Państwa, a także oszacowałby wysokość ewentualnego odszkodowania. W sytuacjach bezspornych lub dających możliwość zawarcia ugody – niezwłocznie wypłacano by środki z Funduszu na pokrycie naprawy szkody.

Mając na uwadze wspomniane nowe wyzwania stojące przed nadzorem górniczym, w minionym roku w WUG opracowano nową „Strategię działania urzędów górniczych na lata 2026–2028”. Uwzględniając szeroki zakres zadań urzędów górniczych przy stosunkowo niewielkich środkach przeznaczonych do ich realizacji, za nasz priorytet w najbliższych latach uznaliśmy doskonalenie alokacji zasobów ludzkich i finansowych w taki sposób, by w ramach posiadanych możliwości uzyskać jak najlepsze rezultaty działalności nadzorczo-kontrolnej. Temu celowi już dzisiaj służy m.in. prowadzenie szczególnego nadzoru nad rejonami potencjalnie uważanymi za niebezpieczne, w tym nad ścianami prowadzonymi w warunkach zagrożenia tąpniowego i metanowego.

Rok 2025 był czasem intensywnej współpracy urzędów górniczych z wieloma podmiotami: instytucjami państwowymi (w tym ministerstwami, organami kontrolnymi, koncesyjnymi i ochrony środowiska), samorządami, przedsiębiorcami górniczymi, jednostkami ratownictwa górniczego, związkami zawodowymi oraz jednostkami naukowo-badawczymi. Ścisłszemu współdziałaniu na rzecz realizacji naszych zamierzeń służyły między innymi porozumienia o współpracy z naszymi kluczowymi partnerami. W roku 2025 Prezes WUG zawarł takie porozumienia z Państwową Inspekcją Pracy, Urzędem Dozoru Technicznego oraz Centralnym Instytutem Ochrony Pracy.

Sformułowana przed laty wizja nadzoru górniczego, jako instytucji specjalistycznej, przyjaznej obywatelom, starającej się podążać za nowymi wyzwaniami, a więc zorientowanej na rozwiązywanie problemów polskiego górnictwa, pozostaje wciąż aktualna, pomimo zmieniającej się struktury sektora wydobywczego. Stale podejmujemy wysiłki, które mają nas do tego ideału przybliżyć. Naszą odpowiedzialnością na przekształcenia dokonujące się w branży górniczej jest stopniowa modyfikacja obszarów, form i metod działania nadzoru górniczego. Wierzę, że nowe cele strategiczne nadzoru górniczego będą adekwatną odpowiedzią na wyzwania, jakie stawia przed nami współczesne społeczeństwo. Jestem również przekonany, że w kolejnych latach będziemy mogli liczyć, jak dotychczas, na zaangażowanie wielu partnerów, gotowych nas wesprzeć w realizacji strategicznych zamierzeń.

Piotr Litwa

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego

Mapa właściwości miejscowych okręgowych urzędów górniczych w Polsce

(stan na 31 grudnia 2025 r.)

I. Podstawa prawna działalności i zadania urzędów górniczych

Zadania nadzoru górniczego w roku 2025 były realizowane przez Wyższy Urząd Górniczy (dalej: WUG) z siedzibą w Katowicach oraz okręgowe urzędy górnicze (dalej: OUG), tzn.:

- OUG w Gdańsku;
- OUG w Katowicach;
- OUG w Kielcach;
- OUG w Krakowie;
- OUG w Krośnie;
- OUG w Lublinie;
- OUG w Poznaniu;
- OUG w Rybniku;
- OUG w Warszawie;
- OUG we Wrocławiu.

Siedziby OUG znajdują się w miejscowościach wymienionych w ich nazwach. Jedynie w przypadku OUG w Rybniku siedziba mieści się w Jankowicach. Mapy właściwości miejscowych OUG, wynikające z przepisów rozporządzenia Ministra Aktywów Państwowych z dnia 1 marca 2022 r. w sprawie określenia nazw, siedzib i właściwości miejscowej okręgowych urzędów górniczych oraz zniesienia Okręgowego Urzędu Górniczego w Gliwicach (Dz. U. poz. 525), zamieszczono na stronie 7.

Urzędy górnicze zapewniają realizację zadań organów nadzoru górniczego określonych przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2026 r. poz. 69) (dalej: Pgg) oraz innymi przepisami. Organy nadzoru górniczego sprawują nadzór i kontrolę nad ruchem zakładów górniczych, w szczególności w zakresie:

- bezpieczeństwa i higieny pracy;
- bezpieczeństwa pożarowego;
- ratownictwa górniczego;
- gospodarki złożami kopalni w procesie ich wydobywania;
- ochrony środowiska i gospodarki złożem, w tym według kryterium wykonywania przez przedsiębiorców obowiązków określonych w odrębnych przepisach lub na ich podstawie;
- zapobiegania szkodom;
- budowy i likwidacji zakładu górniczego, w tym rekultywacji gruntów po działalności górniczej.

Ponadto sprawują nadzór i kontrolę nad:

- podmiotami zawodowo trudniącymi się ratownictwem górniczym, w zakresie przestrzegania przez nie przepisów dotyczących ratownictwa górniczego;
- podmiotami wykonującymi w zakresie swej działalności zawodowej czynności powierzone im w ruchu zakładu górniczego;
- wykonywaniem robót geologicznych, o których mowa w art. 86 Pgg;
- szkoleniem osób wykonujących czynności w ruchu zakładu górniczego lub wykonujących roboty geologiczne, o których mowa w art. 86 Pgg;
- podmiotami prowadzącymi działalność określoną w art. 2 ust. 1 Pgg.

Prezes WUG jest centralnym organem administracji rządowej, działającym pod nadzorem ministra właściwego do spraw gospodarki surowcami energetycznymi, właściwym w sprawach nadzoru górniczego, który w szczególności (stan na 31 grudnia 2025 r.):

- jest organem wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do dyrektorów OUG, a także sprawuje nadzór nad ich działalnością;
- jest wyłącznym organem pierwszej instancji w sprawach m.in.: nadania uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego, zakazu wykonywania niektórych czynności w ruchu zakładu górniczego albo

zakładu, dopuszczenia niektórych wyrobów do stosowania w zakładach górniczych, wyrażenia zgody na odstępianie przez przedsiębiorcę od określonych wymagań przewidzianych w niektórych przepisach dotyczących prowadzenia ruchu zakładu górniczego oraz przechowywania i używania środków strzałowych i sprzętu strzałowego w ruchu zakładu górniczego;

- powołuje, w drodze zarządzenia, komisje do opiniowania stanu bezpieczeństwa powszechnego, związanego z ruchem zakładu górniczego, stanu bezpieczeństwa pracy w górnictwie oraz stanu rozpoznania i zwalczania zagrożeń w zakładach górniczych, a także może powoływać inne stałe lub doraźne kolegialne organy doradcze i opiniodawcze, określając ich nazwę, skład, zakres zadań, tryb pracy oraz sposób obsługi;
- gromadzi i archiwizuje dokumentację mierniczo-geologiczną zlikwidowanych zakładów górniczych oraz udostępnia ją, na zasadach i w sposób określony w przepisach o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie;
- jest wyspecjalizowanym organem kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2023 r. poz. 215, z późn. zm.), w odniesieniu do wyrobów przeznaczonych do stosowania w ruchu zakładu górniczego, organem nadzoru rynku w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz. U. z 2025 r. poz. 568) w odniesieniu do wyrobów przeznaczonych do stosowania w ruchu zakładu górniczego oraz organem nadzoru rynku w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o systemach homologacji typu UE i nadzoru rynku silników spalinowych przeznaczonych do maszyn mobilnych nieporuszających się po drogach (Dz. U. poz. 1339) w zakresie silników zamontowanych w maszynach mobilnych nieporuszających się po drogach, stosowanych w ruchu zakładu górniczego;
- prowadzi działalność promocyjną i informacyjną w zakresie związanym z zadaniami organów nadzoru górniczego;
- inicjuje prace naukowo-badawcze oraz inicjuje i podejmuje przedsięwzięcia w zakresie poprawy bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia w górnictwie, wdrożenia postępu technicznego w dziedzinie górnictwa, racjonalnej gospodarki złożami kopalin oraz ograniczenia uciążliwości oddziaływania górnictwa na ludzi i środowisko;
- ustala kierunki i wytyczne działania urzędów górniczych, a także może wydawać dyrektorom OUG polecenia dotyczące podjęcia określonych czynności oraz żądać od nich informacji będących w ich posiadaniu;
- dokonuje kompleksowego sprawdzenia i oceny stanu bezpieczeństwa powszechnego związanego z ruchem zakładu górniczego, stanu bezpieczeństwa pracy w górnictwie, stanu rozpoznania i zwalczania zagrożeń w zakładach górniczych, stanu ratownictwa górniczego oraz innych zagadnień związanych z prowadzeniem ruchu zakładów górniczych, a także przedkłada właściwym organom informacje, opinie i wnioski w tej dziedzinie;
- sporządza roczne sprawozdania z działalności urzędów górniczych;
- wykonuje zadania w zakresie bezpieczeństwa działalności polegającej na poszukiwaniu, rozpoznawaniu lub wydobywaniu węglowodorów ze złóż w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej.

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jest również właściwym organem odpowiedzialnym za monitorowanie i egzekwowanie stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1787 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/942 (Dz. Urz. UE L 2024/1787 z 15.07.2024).

Dyrektorzy właściwych OUG, w drodze decyzji, m.in.:

- zatwierdzają plany ruchu zakładów górniczych oraz zakładów*;
- wydają pozwolenia na oddanie do ruchu w zakładzie górniczym: podstawowych obiektów, maszyn i urządzeń (z zastrzeżeniem właściwości Prezesa WUG m.in. w zakresie górniczych wyciągów szybowych, szybów i szybików wraz z wyposażeniem oraz stacji wentylatorów głównych), obiektów podziemnego zakładu górniczego stanowiących ściany prowadzone w warunkach specjalnych oraz obiektów podziemnego zakładu górniczego stanowiących oddziały eksploatujące partie złóż rud miedzi w warunkach specjalnych, określonych w przepisach wydanych na podstawie Pgg;
- wydają pozwolenia na nabywanie, przechowywanie, używanie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego lub wytwarzanie materiałów wybuchowych metodą in situ, dla przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie określonym w Pgg oraz przedsiębiorców wykonujących roboty strzałowe powierzone im w ruchu zakładu górniczego albo zakładu;
- wydają pozwolenia na przechowywanie lub używanie sprzętu strzałowego w ruchu zakładu górniczego;
- ustalają opłatę podwyższoną m.in. za działalność w zakresie poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin oraz wydobywania kopalin ze złóż wykonywaną bez wymaganej koncesji oraz za działalność wyko-

*) Zakładem jest wyodrębniony technicznie i organizacyjnie zespół środków służących bezpośrednio do wykonywania działalności określonej w art. 2 ust. 1 albo art. 86 Pgg, w tym wyrobiska górnicze, obiekty budowlane, urządzenia oraz instalacje.

nywaną bez zatwierdzonego albo podlegającego zgłoszeniu projektu robót geologicznych, z wyjątkiem działalności wykonywanej w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej.

W celu zapewnienia wykwalifikowanej kadry dla prowadzenia ruchu zakładów górniczych albo zakładów oraz funkcjonowania ratownictwa górniczego (stan na 31 grudnia 2025 r.):

- organy nadzoru górniczego (w niektórych przypadkach wyłącznie Prezes WUG) stwierdzają posiadanie kwalifikacji do wykonywania czynności osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych oraz zakładów;
- Prezes WUG stwierdza posiadanie kwalifikacji do wykonywania czynności: mierniczych górniczych, geologów górniczych, geofizyków górniczych oraz osób kierownictwa w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym.

II. Zakres podmiotowy nadzoru i kontroli

Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r., nadzorem i kontrolą urzędów górniczych objętych było 7 442 zakłady górnicze, w tym:

- 27 podziemnych zakładów górniczych, w tym:
 - 18 kopalń wydobywających węgiel kamienny, prowadzących działalność w 26 ruchach,
 - 1 kopalnia węgla kamiennego w likwidacji,
 - 1 kopalnia węgla kamiennego w budowie,
 - 3 kopalnie rud miedzi,
 - 1 kopalnia rud cynku i ołowiu w likwidacji,
 - 1 kopalnia soli,
 - 1 zakład górniczy wydobywający gips i anhydryt,
 - 1 zakład górniczy wydobywający wody lecznicze;
- 7 307 odkrywkowych zakładów górniczych, w tym:
 - 10 zakładów prowadzących działalność dotyczącą złóż kopalni objętych własnością górniczą (wśród nich 5 zakładów górniczych wydobywających węgiel brunatny, 3 zakłady wydobywające kruszywa z dna Bałtyku i 2 kopalnie gipsu),
 - 7 297 zakładów prowadzących działalność dotyczącą złóż kopalni objętych prawem własności nieruchomości gruntowej;
- 108 otworowych zakładów górniczych, w tym:
 - 9 zakładów górniczych ropy naftowej i gazu ziemnego, tj. 2 zakłady górnicze wydobywające kopaliny na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej, 2 zakłady górnicze funkcjonujące jako Orlen S.A. Oddział Upstream Polska w Sanoku i Orlen S.A. Oddział Upstream Polska w Zielonej Górze (obejmujące łącznie 50 kopalni ropy naftowej lub gazu ziemnego oraz 7 podziemnych magazynów gazu ziemnego, w tym 2 – funkcjonujące poza krajowym systemem gazowniczym, w strukturze Oddziału w Zielonej Górze – podziemne magazyny gazu ziemnego zaazotowanego) oraz 5 zakładów górniczych funkcjonujących w strukturach innych podmiotów;
 - 2 zakłady górnicze soli, z czego 1 w likwidacji (w zakładzie górniczym IKS „Solino” funkcjonują 2 kopalnie, tj. KSiPMRiP „Góra” oraz KS „Mogilno”);
 - 2 kopalnie siarki;
 - 85 zakładów górniczych wydobywających wody lecznicze, termalne i solanki;
 - 7 zakładów górniczych eksploatujących metan z pokładów węgla;
 - 2 kawernowe podziemne magazyny gazu (KPMG Mogilno oraz KPMG Kosakowo);
 - 1 podziemne składowisko odpadów w likwidacji („Otyń”).

Nadzorem i kontrolą objęte były również 238 inne zakłady, w tym:

- 21 zakładów prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 Pgg (wśród nich m.in. Centralny Zakład Odwadniania Kopalń funkcjonujący jako Oddział Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A., 15 tras turystycznych, 2 zakłady wykonujące drążenie tuneli oraz Kopalnia Doświadczalna Barbara);
- 217 zakładów wykonujących roboty geologiczne, o których mowa w art. 86 Pgg.

Ponadto nadzorowano ponad 4 170 oddziałów podmiotów usługowych wykonujących w zakresie swej działalności zawodowej czynności powierzone im w ruchu zakładów górniczych, zatrudniających ogółem 48 769 pracowników (liczba oddziałów podmiotów usługowych ma charakter szacunkowy ze względu na powtarzalność realizowanych usług w ramach kilku zakładów). Nadzorem i kontrolą urzędów górniczych objęte były również jednostki organizacyjne trudniące się szkoleniem osób wykonujących czynności w ruchu zakładu górniczego albo zakładu oraz 3 podmioty zawodowo trudniące się ratownictwem górnictwem.

We wszystkich nadzorowanych zakładach górniczych, zakładach i podmiotach zatrudnionych było 160 862 pracowników, w tym 89 009 pracowników w kopalniach węgla kamiennego.

1. Cele urzędów górniczych i najważniejsze zadania służące ich realizacji w roku 2025

Nadzór górniczy w Polsce definiuje swoje cele priorytetowe, kierunki działania oraz zadania konieczne dla realizacji celów w zatwierdzonej przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego kilkuletniej strategii. W 2025 r. kontynuowano realizację „Strategii działania urzędów górniczych na lata 2024–2027”. W dokumencie tym sformułowano następujące cele

- „Poprawa bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia pracowników”;
- „Ograniczenie liczby wypadków i niebezpiecznych zdarzeń związanych z transportem materiałów i przewozem ludzi”;
- „Ochrona elementów środowiska, w tym złóż kopalin, oraz podejmowanie działań dla zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego i ochrony obiektów budowlanych na terenach górniczych i pogórnicznych”;
- „Promocja kultury bezpieczeństwa oraz podnoszenie poziomu edukacji w zakresie bhp”.

Sposób realizacji celów priorytetowych został uszczegółowiony w „Planie działalności urzędów górniczych na rok 2025” oraz w „Planie działalności Wyższego Urzędu Górniczego na rok 2025”. W „Planie działalności urzędów górniczych na rok 2025” wyznaczono 21 najważniejszych zadań służących realizacji celów określonych w strategii działania urzędów górniczych, natomiast w „Planie działalności Wyższego Urzędu Górniczego na rok 2025” określono 49 takich zadań. Każdemu z zadań przydzielono miernik pozwalający ocenić stopień jego realizacji.

„Plan działalności urzędów górniczych na rok 2025” był podstawą do sporządzenia rocznych planów pracy OUG, a „Plan działalności Wyższego Urzędu Górniczego na rok 2025” stanowił podstawę do sporządzenia rocznych planów pracy komórek WUG. W planach pracy urzędów oraz komórek dokonano przyporządkowania zadań wynikających z planów działalności poszczególnym stanowiskom pracy funkcjonującym w strukturze urzędów oraz komórek.

Raporty z wykonania planów pracy OUG i komórek WUG wykazały wysoki poziom wypełnienia zadań służących realizacji celów zdefiniowanych w „Strategii działania urzędów górniczych na lata 2024–2027”. Zdecydowana większość mierników zdefiniowanych w „Planie działalności urzędów górniczych na rok 2025” oraz w „Planie działalności Wyższego Urzędu Górniczego na rok 2025” osiągnęła lub przekroczyła oczekiwane wartości.

2. Działalność podstawowa urzędów górniczych

2.1. Zatwierdzanie planów ruchu zakładów górniczych

Plany ruchu zakładów górniczych są sporządzane przez przedsiębiorcę, odrębnie dla każdego zakładu górniczego. Plany te, sporządzane co do zasady z uwzględnieniem warunków określonych w koncesji oraz w projekcie zagospodarowania złoża, m.in. określają szczegółowe przedsięwzięcia niezbędne w celu zapewnienia:

- wykonywania działalności objętej koncesją;
- bezpieczeństwa powszechnego;
- bezpieczeństwa pożarowego;
- bezpieczeństwa osób przebywających w zakładzie górnictwem, w szczególności dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy;
- racjonalnej gospodarki złożem;

- ochrony elementów środowiska;
- ochrony obiektów budowlanych;
- zapobiegania szkodom i ich naprawy.

W 2025 r. dyrektorzy OUG wydali łącznie 1991 pozytywnych dla wnioskodawców decyzji dotyczących planów ruchu zakładów górniczych, w tym 1002 decyzji w sprawie zatwierdzenia planów ruchu oraz 989 decyzji w sprawie zatwierdzenia dodatków do planów ruchu. Szczegółowe dane dotyczące liczby zatwierdzonych planów ruchu oraz dodatków do planów ruchu przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1. Liczba planów ruchu i dodatków do planów ruchu zatwierdzonych w 2025 r.

Urząd górniczy	Liczba planów ruchu	Liczba dodatków do planów ruchu	Ogółem
OUG w Gdańsku	100	20	120
OUG w Katowicach	29	156	185
OUG w Kielcach	86	74	160
OUG w Krakowie	155	124	279
OUG w Krośnie	63	154	217
OUG w Lublinie	84	86	170
OUG w Poznaniu	199	87	286
OUG w Rybniku	45	155	200
OUG w Warszawie	110	31	141
OUG we Wrocławiu	131	102	233
Razem	1002	989	1991

2.2. Dopuszczanie i kontrola wyrobów stosowanych w zakładach górniczych

W zakresie swoich kompetencji Prezes WUG sprawuje nadzór i kontrolę nad wyrobami stosowanymi w zakładach górniczych. Prezes WUG, w drodze decyzji administracyjnej, dopuszcza do stosowania w ruchu zakładu górniczego następujące wyroby:

- elementy górniczych wyciągów szybowych;
- głowice eksploatacyjne (wydobywcze) wraz z systemami sterowania, z wyłączeniem głowic podmorskich, stosowane w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi;
- maszyny i urządzenia transportu poziomego, tj. urządzenia transportu linowego, kolejki podwieszane, kolejki spągowe oraz ich podzespoły, a także wozy do przewozu osób i wozy specjalne oraz pojazdy z napędem spalinowym do przewozu osób;
- maszyny i urządzenia elektryczne oraz aparaturę łączeniową na napięcie powyżej 1 kV prądu przemiennego lub powyżej 1,5 kV prądu stałego;
- systemy łączności, bezpieczeństwa i alarmowania;
- zintegrowane systemy sterowania kompleksów wydobywczych i przodkowych;
- taśmy przenośnikowe;
- sprzęt strzałowy (w zakresie dotyczącym urządzeń do mechanicznego wytwarzania i ładowania materiałów wybuchowych oraz wozów i pojazdów do przewożenia lub przechowywania środków strzałowych).

Realizując ustawowe zadania, Prezes WUG wydał w roku 2025:

- 105 decyzji o dopuszczeniu wyrobów przeznaczonych do stosowania w zakładach górniczych w obszarze energomechanicznym oraz górniczym;
- 55 decyzji zmieniających warunki stosowania wyrobów, określonych we wcześniejszych decyzjach o dopuszczeniu wyrobów;

- 12 decyzji umarzających postępowanie w sprawie dopuszczenia wyrobu do stosowania w zakładach górniczych wobec braku przedmiotowości wniosku albo wycofania wniosku przez wnioskodawcę;
- 21 postanowień zobowiązujących producentów do przeprowadzenia w ruchu zakładu górniczego prób wyrobów w celu potwierdzenia prawidłowości przyjętych rozwiązań konstrukcyjnych.

W zakładach górniczych, oprócz wyrobów dopuszczonych do stosowania, stosuje się m.in. wyroby spełniające wymagania dotyczące oceny zgodności zawarte w dyrektywach lub rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego i Rady:

- dyrektywie 2006/42/WE z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie maszyn;
- dyrektywie 2000/14/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 maja 2000 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do emisji hałasu do środowiska przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń;
- dyrektywie 2014/28/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do udostępniania na rynku i kontroli materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego;
- dyrektywie 2014/29/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do udostępniania na rynku prostych zbiorników ciśnieniowych;
- dyrektywie 2014/30/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do kompatybilności elektromagnetycznej;
- dyrektywie 2014/32/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do udostępniania na rynku przyrządów pomiarowych;
- dyrektywie 2014/34/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w atmosferze potencjalnie wybuchowej;
- dyrektywie 2014/35/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do udostępniania na rynku sprzętu elektrycznego przewidzianego do stosowania w określonych granicach napięcia;
- dyrektywie 2014/68/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do udostępniania na rynku urządzeń ciśnieniowych;
- rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/425 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie środków ochrony indywidualnej;
- rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1628 z dnia 14 września 2016 r. w sprawie wymogów dotyczących wartości granicznych emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych oraz homologacji typu w odniesieniu do silników spalinowych wewnętrznego spalania przeznaczonych do maszyn mobilnych nieporuszających się po drogach.

Prezes WUG jest wyspecjalizowanym organem kontroli wyrobów oraz organem nadzoru rynku w rozumieniu przepisów dotyczących oceny zgodności i nadzoru rynku, w odniesieniu do wyrobów podlegających ocenie zgodności, wprowadzonych do obrotu i przeznaczonych do stosowania w ruchu zakładu górniczego. W związku z tym WUG prowadzi:

- kontrole spełniania przez wyroby wymagań lub w zakresie stwarzania przez te wyroby zagrożeń;
- postępowania administracyjne w zakresie wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku wyrobów niezgodnych z wymaganiami lub zgodnych z wymaganiami, a mimo to stwarzających zagrożenie w trakcie użytkowania zgodnego z przeznaczeniem.

W ramach nadzoru rynku w 2025 r. przeprowadzono 16 kontroli wyrobów, w tym 12 kontroli w zakresie maszyn i urządzeń, 1 kontrolę dotyczącą materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego oraz 3 kontrole w zakresie środków ochrony indywidualnej.

2.3. Wydawanie pozwoleń i zezwoleń

Materiały wybuchowe

W zakładach górniczych mogą być stosowane materiały wybuchowe przeznaczone do użytku cywilnego (środki strzałowe w rozumieniu Pgg) oraz sprzęt strzałowy, tj. wyroby służące do bezpiecznego:

- przewożenia środków strzałowych;
- przenoszenia środków strzałowych;
- przechowywania środków strzałowych;
- sporządzania materiałów wybuchowych;

- wprowadzania materiałów wybuchowych;
- wprowadzania ładunków materiału wybuchowego;
- konstruowania obwodów strzałowych;
- sprawdzania obwodów strzałowych;
- odpalania ładunków materiałów wybuchowych;
- wykonywania więcej niż jednej czynności wymienionej powyżej.

W roku 2025 dyrektorzy OUG wydali łącznie 6 pozwoleń na nabywanie, przechowywanie, używanie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego lub na wytwarzanie materiałów wybuchowych metodą *in situ* oraz 14 pozwoleń na przechowywanie i używanie sprzętu strzałowego.

Prezes WUG nadaje także numery identyfikacyjne materiałom wybuchowym przeznaczonym do użytku cywilnego (z wyłączeniem wyrobów pirotechnicznych oraz materiałów niebezpiecznych klasy 4.1) i wpisuje je do rejestru. W roku 2025 wydano 6 świadectw nadania takich numerów. Aktualny rejestr materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego udostępniany jest na bieżąco w Biuletynie Informacji Publicznej WUG (dalej: BIP WUG).

Oddanie do ruchu obiektów, maszyn i urządzeń zakładu górniczego oraz ścian i oddziałów

W roku 2025 Prezes WUG wydał, w drodze decyzji administracyjnych, 55 pozwoleń na oddanie do ruchu podstawowych obiektów, maszyn i urządzeń podziemnych zakładów górniczych. Decyzje dotyczyły:

- 2 szybów wraz z wyposażeniem;
- 13 górniczych wyciągów szybowych;
- 5 stacji wentylatorów głównych;
- 23 central systemu ogólnozakładowej łączności telefonicznej i central metanometrycznych;
- 12 urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych wysokiego i średniego napięcia zasilających obiekty, maszyny i urządzenia obiektów podstawowych.

Natomiast dyrektorzy OUG wydali, w drodze decyzji, 33 pozwolenia na oddanie do ruchu w zakładzie górniczym podstawowych obiektów, maszyn, urządzeń oraz niektórych ścian i oddziałów. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Liczba wydanych w 2025 r. pozwoleń na oddanie do ruchu

Urząd górniczy	Wydane pozwolenia na oddanie do ruchu obiektów, maszyn i urządzeń	Wydane pozwolenia na oddanie do ruchu ścian prowadzonych w warunkach specjalnych oraz oddziałów eksploatujących partie złóż rud miedzi w warunkach specjalnych
OUG w Gdańsku	0	0
OUG w Katowicach	7	1
OUG w Kielcach	4	0
OUG w Krakowie	4	0
OUG w Krośnie	0	0
OUG w Lublinie	1	0
OUG w Poznaniu	2	0
OUG w Rybniku	10	0
OUG w Warszawie	0	0
OUG we Wrocławiu	2	2
WUG	55	0

Zgody na odstępianie od wymagań przewidzianych w przepisach prawa

W szczególnych przypadkach, uzasadnionych warunkami bezpieczeństwa lub gdy jest to niezbędne do wprowadzenia postępu technicznego, przeprowadzenia prac naukowo-badawczych lub doświadczalnych, na podstawie art. 120 ust. 3 Pgg, Prezes WUG może wyrazić zgodę na odstępianie przez przedsiębiorcę od określonych wymagań przewidzianych w przepisach określających szczegółowe wymagania dotyczące prowadzenia ruchu poszczególnych rodzajów zakładów górniczych oraz szczegółowe wymagania dotyczące przechowywania i używania środków strzałowych i sprzętu strzałowego w ruchu zakładu górniczego. Zgoda w tym zakresie wyrażana jest w drodze decyzji, na wniosek przedsiębiorcy, na czas oznaczony, nie dłuższy niż 5 lat.

W 2025 r. Prezes WUG wyraził zgodę na odstępianie od wymagań przewidzianych w ww. przepisach, wydając 37 decyzji w zakresie prowadzenia ruchu poszczególnych rodzajów zakładów górniczych, dotyczących w szczególności:

- zagrożeń wentylacyjnych,
- zagrożenia sejsmicznego i tąpnięciami,
- zagrożenia wodnego,
- prowadzenia prac spawalniczych w podziemnych wyrobiskach górniczych,
- jazdy ludzi przenośnikami taśmowymi,
- urządzeń i instalacji elektroenergetycznych i teletechnicznych,
- górniczych wyciągów szybowych,
- przechowywania i używania środków strzałowych i sprzętu strzałowego w ruchu zakładów górniczych,
- innych zagadnień organizacyjnych i technicznych w ruchu zakładu górniczego.

Pozwolenia budowlane

Górnictwo jest obecnie jedyną gałęzią gospodarki, na rzecz której ustawowe zadania z zakresu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego wykonują organy specjalistyczne. W odróżnieniu od organów powszechnych, które tworzą odrębne struktury w zakresie administracji architektoniczno-budowlanej oraz nadzoru budowlanego, działalność organów nadzoru górniczego w tej dziedzinie obejmuje łącznie obydwa obszary zagadnień. Skalę działalności urzędów górniczych w dziedzinie budownictwa obrazuje przede wszystkim liczba nadzorowanych na terenie całego kraju obiektów budowlanych zakładu górniczego. Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. było ich 11 618 (3 315 budynków i 8 303 budowle), w strukturach 599 zakładów górniczych.

Wykonując ustawowe zadania administracji architektoniczno-budowlanej, w 2025 r. organy nadzoru górniczego wydały łącznie 228 decyzji o pozwoleniu na wykonywanie robót budowlanych. Na tę liczbę składa się:

- 170 decyzji, których przedmiotem były roboty budowlane polegające na budowie, montażu i remoncie obiektów budowlanych,
- 46 decyzje dotyczące rozbiórki obiektów budowlanych zakładu górniczego,
- 12 decyzji o zmianie pozwolenia na budowę, w związku z zamiarem dokonania przez inwestora istotnych odstępstw od zatwierdzonego wcześniej projektu budowlanego.

Ponadto w 4 przypadkach organy te wydały decyzje o odmowie zatwierdzenia projektu zagospodarowania działki lub terenu oraz projektu architektoniczno-budowlanego i udzielenia pozwolenia na budowę, a w 17 przypadkach postępowania zostały umorzone na wniosek strony.

Oprócz postępowań o wydanie pozwoleń, w 2025 r. urzędy górnicze prowadziły też 419 postępowań w sprawach zgłoszeń robót budowlanych, z tego: 221 dokonanych na podstawie art. 29 ust. 1 dotyczących budowy nowych obiektów budowlanych, 159 na podstawie art. 29 ust. 3 dotyczących wykonania robót budowlanych oraz 39 dotyczących rozbiórki obiektów w trybie art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2025 r. poz. 418, z późn. zm.).

Po zakończeniu realizacji inwestycji (lub jej wyodrębnionej części) wydano 43 decyzje o pozwoleniu na użytkowanie obiektu budowlanego oraz przyjęto 177 zawiadomień o zakończeniu budowy obiektów budowlanych zakładu górniczego lub wykonywaniu robót budowlanych, dla których decyzja o pozwoleniu na użytkowanie nie jest wymagana.

W ramach uprawnień nadzoru budowlanego, w 5 przypadkach wstrzymano roboty budowlane prowadzone z naruszeniem przepisów prawa, a także wydano 1 decyzję nakazującą rozbiórkę obiektów budowlanych zakładu górniczego.

2.4. Badanie prawidłowości rozwiązań stosowanych w górnictwie lub przewidzianych do stosowania przez przedsiębiorców

Na podstawie art. 172 ust. 1 Pgg, przy wykonywaniu nadzoru i kontroli, właściwy organ nadzoru górniczego może badać prawidłowość rozwiązań stosowanych lub przewidzianych do stosowania przez przedsiębiorcę. Właściwy organ nadzoru górniczego może, na podstawie art. 172 ust. 2 Pgg, w drodze decyzji, nakazać przedsiębiorcy sprawdzenie prawidłowości rozwiązań stosowanych lub przewidzianych do stosowania, a także określić sposób tego sprawdzenia.

Prawidłowość stosowanych rozwiązań technicznych była sprawdzana podczas kontroli prowadzonych w zakładach górniczych oraz w związku z badaniem przyczyn i okoliczności wypadków i awarii, a także niebezpiecznych zdarzeń zaistniałych w ruchu zakładów górniczych. W roku 2025 organy nadzoru górniczego wydały 8 decyzji nakazujących przedsiębiorcom sprawdzenie prawidłowości stosowanych rozwiązań technicznych.

2.5. Gospodarka złożem, zagospodarowanie przestrzenne i ochrona środowiska

Opiniowanie projektów zagospodarowania złóż

Prawidłowe przedstawienie w projektach zagospodarowania złóż (pzz) i dodatkach do nich zagadnień dotyczących koncepcji eksploatacji ma kluczowe znaczenie dla właściwego funkcjonowania zakładów górniczych, szczególnie w odniesieniu do bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego i jego załogi, bezpieczeństwa powszechnego i ochrony środowiska, a przede wszystkim dla racjonalnego gospodarowania zasobami złóż i efektywnego ich wykorzystania. Poprawne sporządzenie pzz jest niezwykle istotne również dlatego, że dokument ten stanowi podstawę do opracowania planu ruchu zakładu górniczego i projektów technicznych eksploatacji. Z tego powodu, na mocy art. 23 ust. 2b ustawy Prawo geologiczne i górnicze, udzielenie koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż, z wyłączeniem złóż węglowodorów, wymaga opinii właściwego organu nadzoru górniczego w zakresie projektu zagospodarowania złoża. Zgodnie zaś z art. 107 ust. 2a Pgg, w przypadku gdy dodatek do projektu zagospodarowania złoża dotyczy złóż kopalin, o których mowa w art. 10 ust. 1 Pgg, z wyłączeniem złóż węglowodorów, organ koncesyjny przedkłada go do zaopiniowania właściwemu organowi nadzoru górniczego. Tak więc organy nadzoru górniczego pełnią rolę organu pomocniczego dla organów koncesyjnych i administracji geologicznej w procesie udzielania koncesji na wydobywanie kopalin i samego projektowania eksploatacji. W 2025 r. organy nadzoru górniczego zaopiniowały ogółem 276 projektów zagospodarowania złoża i 32 dodatki do tych projektów.

Opiniowanie koncesji i uzgadnianie decyzji stwierdzających wygaśnięcie koncesji

W procesie udzielania koncesji, na mocy art. 23 ust. 3 pkt. 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze, organy nadzoru górniczego opiniują koncesje na wydobywanie kopalin wydawane przez starostów. Zakres tych opinii obejmuje techniczne aspekty i sposób prowadzenia ruchu zakładu górniczego oraz sposób likwidacji zakładu górniczego. W 2025 r. zaopiniowano w tym trybie łącznie 170 koncesji na wydobywanie kopalin. W przedmiocie wykonania obowiązków dotyczących ochrony środowiska i likwidacji zakładu górniczego, na podstawie art. 39 ust. 2 Pgg, organy nadzoru górniczego uczestniczyły też w 288 postępowaniach w sprawach uzgodnień decyzji stwierdzających wygaśnięcie koncesji.

Ochrona zasobów złóż kopalin

Podstawowym zadaniem organów nadzoru górniczego w odniesieniu do gospodarki złożami kopalin w procesie ich wydobywania jest bezpośredni nadzór i kontrola nad ruchem zakładów górniczych. W tym zakresie, w procesie opiniowania koncesji na wydobywanie kopalin udzielanych przez starostów, opiniowania projektów zagospodarowania złóż, zatwierdzania planów ruchu zakładów górniczych oraz podczas prowadzonych kontroli, urzędy górnicze egzekwowały:

- realizację wymagań w zakresie wykorzystania zasobów złóż kopalin określonych w koncesjach oraz projektach zagospodarowania złóż;
- prawidłową i racjonalną gospodarkę złożami kopalin w procesie ich wydobywania oraz prawidłowe prowadzenie ewidencji zmian zasobów złóż w operatach ewidencyjnych zasobów złóż kopalin;
- sporządzanie, aktualizację i uzupełnianie dokumentacji mierniczo-geologicznej;
- rozpoznawanie i dokumentowanie warunków geologicznych zalegania złóż;
- prawidłową geologiczną obsługę zakładów górniczych.

Ogółem, w zakresie mierniczo-geologicznym pracownicy urzędów górniczych wykonali w 2025 r. 2600 roboczodniówek kontrolnych, czego efektem było wydanie szeregu decyzji i zaleceń pokontrolnych oraz zastosowanie środków presyjnych.

Uzgodnianie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, z późn. zm.), projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – w odniesieniu do zagospodarowania terenów górniczych – wymaga uzgodnienia z właściwym organem nadzoru górniczego. W 2025 r. dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych uzgodnili 262 projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W tych postępowaniach zwracano uwagę, aby projektowane rozwiązania planistyczne z jednej strony umożliwiały wykonywanie przez przedsiębiorców górniczych uprawnień wynikających z koncesji na wydobywanie kopaliny, a z drugiej zapewniały zachowanie warunków bezpieczeństwa ludzi i ochrony środowiska na terenach objętych wpływami eksploatacji. Należy zauważyć, że w ogólnej liczbie uzgodnień stosunkowo niewielki udział miały uzgodnienia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów górniczych lub ich fragmentów, sporządzanych w trybie art. 104 ust. 2 Pgg. W 2025 r. organy nadzoru górniczego uzgodniły tylko 20 takich planów.

Ogółem w 2025 r. do urzędów górniczych wpłynęło 1897 takich spraw. Część z nich z uwagi na brak terenów górniczych nie wymagała uzgodnienia i została załatwiona przez milczącą zgodę; w części spraw wnioski pozostawiono bez rozpoznania lub odmówiono uzgodnienia.

Opiniowanie (uzgadnianie) planów ogólnych gminy

Na mocy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, dla obszaru w granicach administracyjnych gminy sporządza się „Plan ogólny gminy”, który jest aktem prawa miejscowego, stanowiącym istotny element polityki urbanistycznej. Sporządzając plan ogólny, uwzględnia się m.in. zagrożenia dla bezpieczeństwa ludności i jej mienia oraz występowanie: obszarów zagrożeń geologicznych, udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych i terenów górniczych. W planie przedstawia się też obiekty lub obszary, dla których w złożach kopalin wyznacza się filar ochronny oraz obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji. Organy nadzoru górniczego uczestniczą w procesie tworzenia planów ogólnych gmin obejmujących tereny górnicze. W 2025 r. wydały 479 uzgodnień i 118 opinii odnoszących się do tych opracowań planistycznych. Ogółem w 2025 r. do urzędów górniczych wpłynęło prawie 1088 takich spraw, które nie zawsze wymagały wydania uzgodnienia, z uwagi na brak terenów górniczych zostały załatwione przez milczącą zgodę, pozostawiono sprawy bez rozpoznania lub odmówiono uzgodnienia.

Uzgodnianie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania na terenach górniczych

Celem uzgodnienia warunków zabudowy terenu przez organy nadzoru górniczego jest określenie wpływów dokonanej i planowanej eksploatacji górniczej, które powinny być brane pod uwagę w fazie projektowania i realizacji inwestycji dla zapewnienia bezpieczeństwa konstrukcji obiektu, a także minimalizowania uciążliwości podczas jego użytkowania. W 2025 r., na podstawie przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wydano 3082 postanowienia uzgadniające zamierzenia budowlane na terenach górniczych (455 w sprawach lokalizacji inwestycji celu publicznego i 2 627 dotyczących warunków zabudowy). Łącznie na podstawie tych przepisów do urzędów górniczych wpłynęły 10 564 sprawy, które nie zawsze wymagały przeprowadzenia postępowania i wydania postanowienia. Rozpatrzenie spraw odbywało się poprzez: udzielenie informacji o braku terenów górniczych, pozostawienie sprawy bez rozpoznania lub przekazywanie do właściwego organu, a w niektórych przypadkach odmawiano uzgodnienia.

Dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych zaopiniowali 260 inwestycji realizowanych na terenach górniczych w trybie przepisów „specustaw”. Najwięcej, bo 135 opinii wydali dla przedsięwzięć objętych ustawą z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 311). Opiniowali również inwestycje realizowane na podstawie:

- ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (Dz. U. z 2025 r. poz. 1222) – 22 opinii;
- ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących (Dz. U. z 2025 r. poz. 1754) – 10 opinii;
- ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1199) – 39 opinii;
- ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1234, z późn. zm.) – 5 opinii;
- ustawy z dnia 22 lutego 2019 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w sektorze naftowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1839) – 1 opinia;
- ustawy z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych (Dz. U. z 2026 r. poz. 104) – 5 opinii;
- ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie Krajowego Centrum Przetwarzania Danych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1501) – 42 opinii;

- ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 311, z późn. zm.) – 6 opinii;
- ustawy z dnia 12 lutego 2009 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1464) – 1 opinia.

Ponadto na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278, z późn. zm.) organy nadzoru górnictwa zaopiniowały 32 projekty gminnych programów rewitalizacji.

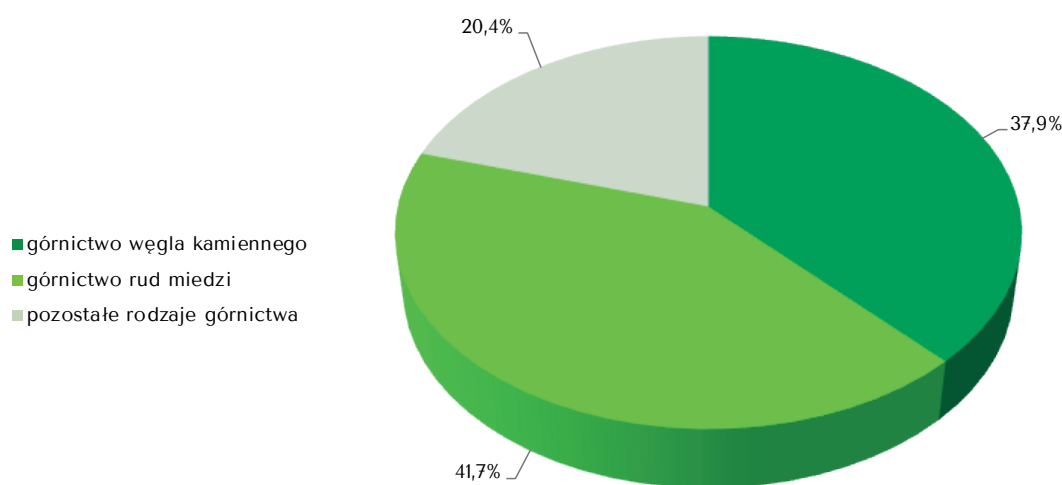
Opiniowanie projektów zadań proekologicznych w górnictwie

Na podstawie art. 411 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647, z późn. zm.) Prezes WUG opiniuje wnioski o dofinansowanie przedsięwzięć o charakterze proekologicznym, które jest udzielane w formie dotacji lub pożyczki ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. Po rozpatrzeniu wystąpień o wydanie opinii w sprawie wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć oraz zmiany warunków umowy dla dofinansowania przedsięwzięcia, w ubiegłym roku zaopiniowano 5 wniosków, które zostały złożone przez następujące podmioty:

- Kopalnia Soli Bochnia Sp. z o.o. – wniosek dofinansowanie przedsięwzięcia w formie dotacji pn.: „Przebudowa szybu Campi”;
- Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. – wniosek o dofinansowanie przedsięwzięcia w formie pożyczki pn.: „Dostawa tlenowych aparatów regeneracyjnych, roboczych, nadciśnieniowych wraz z maskami pełnotwarzowymi dla zakładów JSW S.A.”;
- Centralna Stacji Ratownictwa Górniczego S.A. – wniosek o dofinansowanie przedsięwzięcia w formie dotacji pn.: „Zakup aparatów regeneracyjnych wraz z osprzętem”;
- Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A. – wnioski dotyczące:
 - dofinansowania przedsięwzięcia pn.: „Rekultywacja terenów składowania odpadów pogórnictwa KWK »Pokój I« w Rudzie Śląskiej”,
 - zmiany warunków umowy dla dofinansowania przedsięwzięcia pn.: „Likwidacja zapożarowania oraz rekultywacja techniczna i biologiczna zwałowiska »Wrzosa I« w Pszowie”.

Opiniowanie kierunków rekultywacji terenów zdegradowanych działalnością górnictwem

Obowiązek opiniowania przez organy nadzoru górnictwa decyzji w sprawach rekultywacji gruntów po działalności górniczej wynika z art. 22 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 82). W postępowaniach dotyczących rekultywacji gruntów po działalności górniczej organy te uczestniczą w bardzo szerokim zakresie. W 2025 r. wydano ogółem 1 103 postanowień w tych sprawach, w tym 557 dotyczących uznania rekultywacji za zakończoną.

Rys. 1. Procentowy udział odpadów wytworzonych przez zakłady górnicze w 2024 r., w rozbiciu na poszczególne gałęzie górnictwa

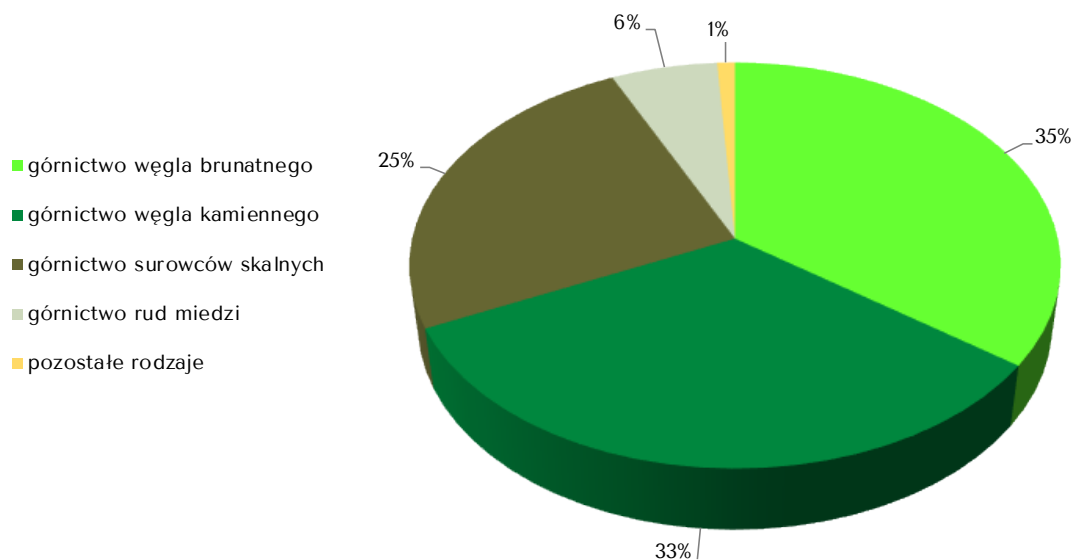
Opiniowanie programów gospodarowania odpadami wydobywczymi

Zgodnie z art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 2336), decyzje zatwierdzające programy gospodarowania odpadami wydobywczymi wydaje się po zasięgnięciu opinii m.in. właściwego dyrektora OUG. W 2025 r. organy nadzoru górniczego wydały 79 postanowień w sprawach dotyczących zatwierdzenia programu gospodarowania odpadami wydobywczymi.

Ograniczenie szkodliwych oddziaływań górnictwa na środowisko

W 2025 r., na podstawie danych za 2024 r., opracowano raporty w sprawie: gospodarki odpadami wydobywczymi, zagospodarowania wód kopalnianych oraz rekultywacji terenów zdegradowanych działalnością górnictwa.

W 2024 r. zakłady górnicze objęte raportem wytworzyły 69,1 mln ton odpadów wydobywczymi. W porównaniu do roku 2023 stanowi to wzrost o 3,2 mln ton. Procentowy udział odpadów przypadających na poszczególne rodzaje górnictwa przedstawiono na rysunku 1. Największa ilość odpadów, tj. 41,7% (28,8 mln ton), wytworzona została w górnictwie rud miedzi. W porównaniu do roku 2023 stanowi to wzrost o 0,1 mln ton. Nieco mniej odpadów – 37,9% (26,2 mln ton) powstało w kopalniach węgla kamiennego, w tym w kopalniach zlokalizowanych w Górnośląskim Zagłębiu Węglowym – 21,3 mln ton, a w kopalni Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. w Lubelskim Zagłębiu Węglowym – 4,9 mln ton. W porównaniu do roku 2023 ilość odpadów wytworzonych w górnictwie węgla kamiennego zmniejszyła się o 1,1 mln ton. Z uwagi na trwający proces likwidacji, w górnictwie rud cynku i ołowiu od 2022 roku nie powstają już odpady wydobywcze. Pozostałe gałęzie górnictwa wytworzyły łącznie 14,1 mln ton (20,4%) odpadów wydobywczymi. Są to przede wszystkim zakłady górnicze eksploatujące surowce skalne. W 2024 r. ta grupa zakładów wytworzyła o 4,2 mln ton więcej odpadów niż w 2023 r. Ponadto, w 2024 r. przychód mas ziemnych lub skalnych (w tym nadkładu), niepodlegających ustawie o odpadach, wyniósł 275,4 mln ton, co stanowi 79,9% całości nieprzydatnego materiału skalnego wydobytego w górnictwie. Masy te stanowił w 90,3% (248,7 mln ton) nadkład usuwany w trakcie eksploatacji węgla brunatnego.

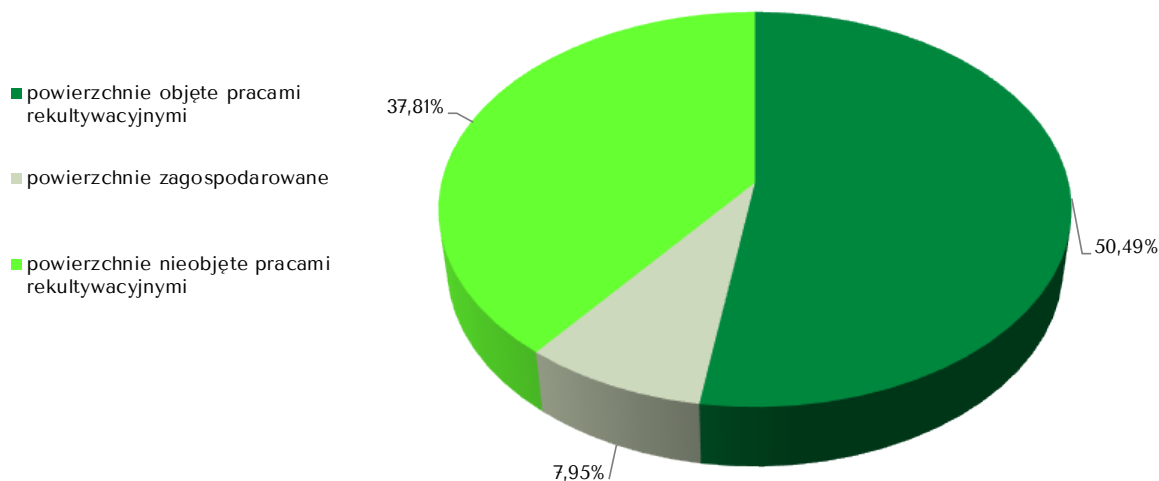

Rys. 2. Bilans dopływów wód z poszczególnych rodzajów górnictwa w 2024 r.

Dopływające do wyrobisk wody kopalniane powodują powstanie istotnych zagrożeń dla pracujących ludzi oraz istniejącej infrastruktury zakładów górniczych oraz zakładów, a w szczególności kopalń podziemnych, dlatego też proces odwodnienia podlega nadzorowi urzędów górniczych. Ujęte w systemach odwadniania zakładu górniczego wody są podczyszczane, a następnie wypompowywane poza teren zakładów górniczych. Służby geologiczne tych zakładów badają okresowo chemizm dopływających wód kopalnianych i bilansują ich ilość. W ujęciu prawnym proces odwadniania zakładu górniczego jest rozumiany jako tzw. usługa wodna, której realizacja wymaga od przedsiębiorcy sporządzenia właściwej dokumentacji hydrogeologicznej, następnie uzyskania oceny wodnoprawnej, a w końcowym etapie pozwolenia wodnoprawnego, gdzie właściwy organ określa m.in. szczegółowe warunki odwodnienia zakładu górniczego. Zagadnieniem tym zajmują się działy ochrony środowiska zakładów górniczych. Według danych za 2024 r., w systemach odwadniania nadzorowanych zakładów górniczych i zakładów ujęto, a następnie wypompowano nieco ponad 2,0 mln m³/d wód kopalnianych z dopływów naturalnych oraz wód technologicznych, pochodzących z następujących rodzajów górnictwa: węgla brunatnego – 35%, węgla kamiennego – 33%, surowców skalnych – 25%, rud miedzi – 6% oraz pozostałych – 1% (rys. 2). Ujmowane przez nadzorowane zakłady górnicze dopływy naturalne stanowią tzw. „wody słodkie” o mineralizacji ogólnej nieprzekraczającej 1 mg/dm³ oraz tzw. „wody zasolone”. Dopływ wód słodkich wynosił w 2024 r. ponad 1,4 mln m³/d i występował głównie w odkrywkowych zakładach górniczych: węgla brunatnego – 50% oraz surowców skalnych

– 34% oraz w górnictwie podziemnym: węgla kamiennego – 15%, rud miedzi i pozostałych rodzajach górnictwa – 1%. Z kolei według danych za 2024 r., dopływ wód zasolonych zbliżył się do poziomu 0,6 mln m³/d i był rejestrowany głównie w górnictwie podziemnym: węgla kamiennego – 75%, rud miedzi – 21%, oraz pozostałych rodzajach górnictwa – 4%. Wypompowywane wody kopalniane podlegały częściowo wykorzystaniu w ruchu zakładów górniczych pod ziemią i na powierzchni. W polskim górnictwie wykorzystano ponad 14% wypompowywanych wód kopalnianych. Nadmiar niewykorzystanych wód kopalnianych był odprowadzany poza teren zakładów górniczych, w tym na podstawie pozwoleń wodnoprawnych na wprowadzanie ścieków do rzek. Najistotniejszym zanieczyszczeniem występującym w wodach kopalnianych pochodzących z odwadniania podziemnych zakładów górniczych jest ładunek soli (chlorków i siarczanów). W 2024 r. ujęto wraz z wodą kopalnianą i odprowadzono do wód powierzchniowych ponad 5,0 tys. ton/d ładunku soli pochodzącego z górnictwa węgla kamiennego. Część najbardziej zasolonych wód z górnictwa węgla kamiennego odprowadzana była z wykorzystaniem systemów retencyjnych (np. Kolektor Olza, Zbiornik Wola), a także podlegała zagospodarowaniu w odsalarni Dębieńsko, a pozostała ilość odprowadzana została do rzek. W górnictwie rud miedzi ujęto wraz z wodami kopalnianymi ponad 4,4 tys. ton/d ładunku soli. Wody te po zakończeniu procesów technologicznych były odprowadzone do osadnika Żelazny Most, który znajduje się poza nadzorem urzędów górniczych. Wdrożono również możliwość podziemnego retencjonowania najbardziej zasolonych wód kopalnianych.

Całkowita powierzchnia gruntów zajętych pod działalność górnictwą według stanu na 31 grudnia 2024 r. wynosiła 39 082,0 ha. W stosunku do 2023 r., odnotowano jej nieznaczny spadek o 348,2 ha, tj. o 0,88%. Największą część, bo 43,76% powierzchni całkowitej, użytkowało górnictwo węgla brunatnego. Górnictwo surowców skalnych i kruszyw naturalnych oraz górnictwo węgla kamiennego użytkowały odpowiednio: 39,04% oraz 12,30% powierzchni gruntów zajętych pod działalność górnictwą. Poza górnictwem ropy naftowej i gazu ziemnego, które użytkowało 2,43% powierzchni całkowitej, powierzchnia gruntów zajętych pod działalność górnictwą, użytkowana przez pozostałe rodzaje górnictwa (rud miedzi, cynku i ołowiu oraz siarka i sól), nie przekraczała 1% powierzchni całkowitej. Powierzchnia gruntów, które po zakończeniu działalności górniczej wymagały rekultywacji, w 2024 r. wynosiła 11 866,5 ha, co stanowiło 30,36% całkowitej powierzchni gruntów użytkowanych przez górnictwo. Stan zaawansowania rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów po działalności górniczej w odniesieniu do ogólnej powierzchni wymagającej rekultywacji przedstawiono na rys. 3.

Rys. 3. Stan zaawansowania rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów po działalności górniczej w odniesieniu do ogólnej powierzchni wymagającej rekultywacji (31 grudnia 2024 r.)

Ochrona obiektów budowlanych na terenach górniczych i pogórnicznych

Prowadzona przez przedsiębiorców górniczych eksploatacja kopalni, w szczególności metodą podziemną, skutkuje ujawnianiem się jej wpływów na powierzchnię i obiekty budowlane. Wpływy te charakteryzują się zróżnicowaną wielkością oraz zasięgiem oddziaływania, w zależności od cech górotworu zalegającego nad wybieranym złożem oraz charakterystyki dokonanej wcześniej i prowadzonej nadal eksploatacji. Ujawnianie się wpływów eksploatacji przejawia się w postaci: oddziaływań dynamicznych – wstrząsów górotworu oraz deformacji ciągłych, deformacji nieciągłych i zmian stosunków wodnych.

Przedsiębiorca jest obowiązany do prowadzenia ruchu zakładu górniczego w sposób zgodny z przepisami prawa, w szczególności na podstawie planu ruchu zakładu górniczego, z zapewnieniem zachowania bezpieczeństwa powszechnego, ochrony elementów środowiska oraz ochrony obiektów budowlanych. Przedsięwzięcia niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego, ochrony elementów środowiska, ochrony obiektów budowlanych, zapobiegania szkodom i ich naprawy są ujmowane przez przedsiębiorców górniczych w planach ruchu sporządzanych na podstawie art. 108 Pgg oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2017 r. w sprawie planów ruchu zakładów górniczych (Dz. U. poz. 2293 oraz z 2019 r. poz. 2192). W 2025 r. egzekwo-

wano od przedsiębiorców górnictwa podziemnego wykonanie zaleceń określonych w „Wytycznych w zakresie minimalnych wymagań treści planów ruchu podziemnych zakładów górniczych w aspekcie ochrony powierzchni”. W trakcie kontroli w kopalniach węgla kamiennego sprawdzano zakres wykonywanych pomiarów geodezyjnych powierzchni w granicach terenu górniczego oraz zgodność mierzonych wskaźników deformacji z prognozami wpływów przedstawionymi w planach ruchu podziemnych zakładów górniczych.

W roku 2025 pracownicy WUG przeprowadzili w ww. zakresie kontrole w 7 podziemnych kopalniach węgla kamiennego: 2 zakłady górnicze PGG S.A. (Oddział KWK „Staszic-Wujek” Ruch Murcki-Staszic i Oddział KWK „Mysłowice-Wesoła”), 1 zakład górniczy JSW S.A. (KWK „Budryk”), 2 zakłady PKW S.A. (ZG „Janina” i ZG „Sobieski”), oraz Węglkoks Kraj S.A. KWK „Bobrek” i PG Silesia Sp. z o.o. W trakcie kontroli sprawdzono zakres wykonywanych pomiarów geodezyjnych powierzchni w granicach terenu górniczego (projekty obserwacji) oraz zgodność mierzonych wskaźników deformacji z prognozami wpływów przedstawionymi w planie ruchu kopalń. W kontrolowanych zakładach górniczych nie stwierdzono przekroczenia prognoz deformacji ciągłych opisanych w planie ruchu. Kontrola w zakresie monitoringu oddziaływań dynamicznych – drgań gruntu generowanych wstrząsami górnictwami wykazała, że rejestrowane wartości parametrów tych drgań w kontrolowanych zakładach górniczych nie przekraczały prognoz opisanych w planach ruchu. Kontrola zakresu udzielania przez zakłady górnicze, na wniosek inwestorów, informacji o warunkach geologiczno-górnictwowych wykazała, że informacje te zawierają prognozowane kategorie terenu górniczego oraz wielkości prognozowanych przyspieszeń drgań gruntu, a także informacje dodatkowe, tj. zmiany stosunków wodnych, występowanie rejonów płytkiej eksploatacji, deformacji nieciągnących itp.

W 2025 r. przeprowadzona została kontrola w Kopalni Soli Kłodawa S.A. w Kłodawie w związku wystąpieniem w dniu 20 sierpnia niebezpiecznego zdarzenia polegającego na wypływie ługu solnego, w trakcie wiercenia dołowego otworu badawczo-geologicznego. Zbadano rozwiązania techniczno-organizacyjne zastosowane przez przedsiębiorcę w zakresie likwidacji zagrożenia wodnego, w tym samego otworu, stwierdzając ich prawidłowość. Skontrolowano ponadto działania podjęte przez KS Kłodawa S.A. wynikające z wniosków wypływających ze zleczonej przez Wyższy Urząd Górniczy ekspertyzy „Ocena zagrożenia wodnego oraz warunków geotechnicznych w Kopalni Soli Kłodawa w aspekcie zachowania bezpieczeństwa publicznego oraz bezpiecznego prowadzenia ruchu zakładu górniczego”, wykonanej w 2011 roku. Stwierdzono, że kopalnia od czasu wykonania ekspertyzy przeszła znaczący rozwój organizacyjny, formalnoprawny i techniczny oraz że w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa powszechnego i bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego prowadzi m.in. monitoring geodezyjny, obejmujący pomiary konwergencji wyrobisk, pomiary przemieszczeń pionowych, zarówno na najwyższych, jak i sukcesywnie udostępnianych poziomach eksploatacyjnych oraz pomiary niwelacyjne wysokości reperów na powierzchni terenu. W porównaniu z rokiem 2011 zakres i liczba obserwacji zostały znacząco rozszerzone, a sieć punktów kontrolnych jest konsekwentnie rozwijana wraz z postępowaniem eksploatacji, szczególnie w zakresie obserwacji deformacji półki stropowej.

WUG monitoruje działalność górnictw w granicach filarów ochronnych i terenów chronionych z uwagą na ich szczególny charakter. Corocznie opracowywane są raporty ujmujące kierunki zmian w zakresie wydobycia węgla kamiennego i rud miedzi. W zależności od rodzaju eksploatowanej kopaliny wydobycie z filarów ochronnych w 2024 roku wyniosło:

- dla węgla kamiennego 5,05 mln ton, z czego z zastosowaniem podsadzki hydraulicznej 0,06 mln ton;
- dla rud miedzi 1,67 mln ton, z czego z zastosowaniem podsadzki hydraulicznej 0,77 mln ton.

Z opracowanego w 2025 r. raportu, dotyczącego zakresu eksploatacji górnictw w 2024 r., wynika, że wydobycie węgla kamiennego z zastosowaniem podsadzki hydraulicznej wyniosło jedynie 0,28 mln ton, co stanowi 0,7% wydobycia ogólnego. Od szeregu lat kopalnie węgla kamiennego prowadzą doszczelnianie zrobów zawalonych mieszaninami wodno-pyłowymi. Jest ono realizowane głównie w ramach profilaktyki przeciwpożarowej i jedynie w niewielkim stopniu może przyczyniać się do ograniczania wyżej wymienionych wpływów. Jak pokazuje praktyka, pustki w gruzowisku zawalonym wypełniane są w zakresie od 10% do 50%. Tego rodzaju zabiegi być może miałyby większe znaczenie przy znacznie większych ilościach mieszanin wprowadzonych do zrobów. Ilość odpadów ulokowanych w podziemnych wyrobiskach górniczych w 2024 r. wyniosła około 0,52 mln ton, praktycznie tyle samo co w roku 2023 r.

W górnictwie rud miedzi największy udział w wydobyciu z filarów, podobnie zresztą jak w latach ubiegłych, miało wydobycie z filarów ustanowionych dla miast i osiedli, osiągając wielkość 1,15 mln ton (w 2023 roku – 1,06 mln ton). W dalszej kolejności z filarów dla szybów i innych obiektów przemysłowych 0,46 mln ton (w 2023 roku – 0,22 mln ton) oraz dla stawów osadowych 0,07 mln ton (w roku 2023 – 0,01 mln ton). W tym zakresie niezmiennie przoduje O/ZG „Lubin”, gdzie eksploatacja prowadzona jest w granicach filarów ochronnych ustanowionych dla miasta Lubina oraz stawu osadowego Gilów.

2.6. Stwierdzanie i uznawanie kwalifikacji oraz nadawanie uprawnień

2.6.1. Stwierdzanie kwalifikacji

Wykonywanie niektórych czynności w zakresie górnictwa i ratownictwa górnictw wymaga stwierdzenia posiadania kwalifikacji, co następuje po przeprowadzeniu egzaminu. Na podstawie art. 58 ust. 2 Pgg Prezes WUG w 2025 r. stwierdzał kwalifikacje m.in. kierowników ruchu podziemnych zakładów górniczych, mierniczych górni-

czych, geologów górniczych, geofizyków górniczych oraz kierowników w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym – w oparciu o rozporządzenie Ministra Przemysłu z dnia 25 czerwca 2024 r. w sprawie kwalifikacji w zakresie górnictwa i ratownictwa górniczego (Dz. U. poz. 992).

W przypadku WUG, w postępowaniach w sprawie stwierdzenia kwalifikacji do wykonywania czynności w zakresie górnictwa oraz kwalifikacji do wykonywania czynności w zakresie ratownictwa górniczego właściwa jest komisja egzaminacyjna powołana zarządzeniem nr 21 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 1 sierpnia 2024 r. w sprawie powołania Komisji egzaminacyjnej dla stwierdzenia kwalifikacji w zakresie górnictwa i ratownictwa górniczego (Dz. Urz. WUG z 2024 r. poz. 33, z późn. zm.); postępowanie kwalifikacyjne prowadzi Departament Górnictwa Podziemnego i Odkrywkowego WUG. Natomiast w przypadku kwalifikacji do wykonywania czynności mierniczego górniczego oraz kwalifikacji do wykonywania czynności geologa górniczego właściwa jest komisja egzaminacyjna powołana zarządzeniem nr 22 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 1 sierpnia 2024 r. w sprawie powołania Komisji egzaminacyjnej dla stwierdzenia kwalifikacji mierniczego górniczego oraz kwalifikacji geologa górniczego (Dz. Urz. WUG z 2024 r. poz. 34, z późn. zm.); postępowanie kwalifikacyjne prowadzi Departament Ochrony Środowiska, Gospodarki Złożem i Wiertnictwa WUG.

W 2025 r., w zakresie właściwości Prezesa WUG, stwierdzono kwalifikacje do wykonywania czynności:

- kierownika ruchu w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny – 27 osobom;
- kierownika ruchu w podziemnych zakładach górniczych wydobywających kopaliny inne niż węgiel kamienny – 2 osobom;
- kierownika ruchu w zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 Pgg – 4 osobom;
- mierniczego górniczego – 9 osobom;
- geologa górniczego – 13 osobom;
- geofizyka górniczego – 3 osobom;
- kierownika okręgowej stacji ratownictwa górniczego w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym, wykonujących czynności dla podziemnych zakładów górniczych – 6 osobom;
- kierownika zawodowych pogotowi specjalistycznych w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym, wykonujących czynności dla podziemnych zakładów górniczych – 9 osobom.

Wykazy osób, którym stwierdzono kwalifikacje do wykonywania czynności w zakresie górnictwa i ratownictwa górniczego, są zamieszczane (od 2012 r.) w BIP WUG oraz poszczególnych OUG.

W postępowaniach administracyjnych dotyczących stwierdzania kwalifikacji Prezes WUG jest organem II instancji, rozpoznającym:

- odwołania od decyzji dyrektorów OUG odmawiających dopuszczenia do egzaminu dla stwierdzenia posiadania kwalifikacji do wykonywania czynności w ruchu zakładu górniczego lub zakładu, określonych w art. 58 ust. 1 Pgg;
- zażalenia na postanowienia dyrektorów OUG odmawiające wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia posiadania kwalifikacji.

Działając jako organ II instancji, w 2025 r. Prezes WUG rozpoznał 16 odwołań od decyzji dyrektorów OUG oraz 3 wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy. W wyniku rozpoznania odwołań Prezes WUG zdecydował o utrzymaniu w mocy 6 decyzji odmawiających dopuszczenia do egzaminu dla stwierdzenia posiadania kwalifikacji, w 9 przypadkach uchylił decyzję dyrektora OUG i dopuścił kandydata do egzaminu przewidzianego dla stwierdzenia kwalifikacji, a w 1 przypadku zwrócił sprawę do dyrektora OUG w celu ponownego rozpoznania. W stosunku do żadnego z ww. rozstrzygnięć nie została wniesiona skarga do sądu administracyjnego. W wyniku rozpoznania wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy Prezes WUG utrzymał w mocy 3 decyzje wydane w I instancji przez ten organ. W stosunku do jednego rozstrzygnięcia została wniesiona skarga do sądu administracyjnego.

Ponadto udzielano licznych wyjaśnień dotyczących stwierdzania kwalifikacji, odpowiadając na pytania zarówno osób fizycznych, jak i przedsiębiorców górniczych.

2.6.2. Nadawanie uprawnień

Na podstawie art. 74 Pgg Prezes WUG nadaje uprawnienia rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego. O nadanie takich uprawnień mogą ubiegać się zarówno osoby prawne, jak i osoby fizyczne, spełniające wymagania określone w art. 71 Pgg. Uprawnienia te nadaje się w następujących grupach:

- grupa I – maszyny wyciągowe: (a) część mechaniczna, (b) część elektryczna;
- grupa II – naczynia wyciągowe;
- grupa III – zawieszenia naczyń wyciągowych i lin wyciągowych;
- grupa IV – liny wyciągowe;

- grupa V – wieże szybowe;
- grupa VI – koła linowe;
- grupa VII – zbrojenie szybowe, w tym sztywne prowadzenie naczyń wyciągowych;
- grupa VIII – urządzenia do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem;
- grupa IX – urządzenia i sprzęt elektryczny: (a) kable i przewody, (b) elektronarzędzia, (c) sieci elektroenergetyczne;
- grupa X – urządzenia techniczne: (a) urządzenia ciśnieniowe, (b) urządzenia dźwignicowe, (c) urządzenia transportowe specjalne;
- grupa XI – obudowy zmechanizowane;
- grupa XII – roboty strzałowe;
- grupa XIII – obudowy kotwowe;
- grupa XIV – obudowy szybów;
- grupa XV – zagrożenie metanowe i pyłowe;
- grupa XVI – zagrożenie pożarowe;
- grupa XVII – zagrożenie wodne;
- grupa XVIII – zagrożenie wyrzutem gazów i skał;
- grupa XIX – zagrożenie tąpnięciami;
- grupa XX – zagrożenie klimatyczne;
- grupa XXI – badanie rozwiązań technicznych poprzedzających wprowadzanie nowych systemów eksploatacji rud miedzi, cynku i ołowiu lub odmian tych systemów;
- grupa XXII – badanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych dotyczących poszukiwania, rozpoznawania lub wydobywania węglowodorów ze złóż w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej.

W roku 2025 wydano 20 decyzji nadających uprawnienia rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego lub zmieniających obowiązujące decyzje w zakresie wskazanym przez wnioskodawcę. W indywidualnej decyzji mogą być nadane uprawnienia w jednej lub kilku grupach. Wykaz osób posiadających uprawnienia rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego, uwzględniający zakres czynności, do wykonywania których uprawnieni są rzeczoznawcy oraz okres obowiązywania decyzji, jest zamieszczany (od 2012 r.) w BIP WUG.

2.6.3. Uznawanie kwalifikacji nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz w Ukrainie

Prezes WUG uznaje kwalifikacje do wykonywania górniczych zawodów regulowanych, działając na podstawie przepisów ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z 2026 r. poz. 166), w ramach upoważnienia udzielonego rozporządzeniem Ministra Aktywów Państwowych z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie upoważnienia do uznawania kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych (Dz. U. poz. 1061). Upoważnienie to obejmuje uznawanie kwalifikacji nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz w Ukrainie.

W 2025 r. Prezes WUG rozpoznał 12 wniosków o uznanie kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych (w tym 6 wniosków obywateli Ukrainy), wydając w tym samym roku 11 decyzji, w których uznał kwalifikacje do wykonywania w Rzeczypospolitej Polskiej górniczego zawodu regulowanego w odniesieniu do:

- kierownika ruchu w zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 4 lub 5 Pgg – 1 decyzja;
- osoby wyższego dozoru ruchu w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny w specjalności górniczej – 1 decyzja;
- osoby wyższego dozoru ruchu w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny w specjalności mechanicznej – maszyn i urządzeń dołowych – 1 decyzja;
- osoby dozoru ruchu w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny w specjalności górniczej – 4 decyzje;
- osoby dozoru ruchu w zakładach wykonujących roboty geologiczne w specjalności wiertniczej – 4 decyzje.

W jednym przypadku Prezes WUG odmówił uznania kwalifikacji do wykonywania zawodu regulowanego – osoby dozoru ruchu w zakładach wykonujących roboty geologiczne służące poszukiwaniu lub rozpoznawaniu złóż kopalin innych niż węglowodory oraz wody podziemne będące kopalinami w specjalności wiertniczej.

Ponadto udzielano licznych odpowiedzi na pytania zarówno osób fizycznych, jak i przedsiębiorców górniczych, na temat zasad oraz procedury uznawania kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych, w szczególności w zakresie kwalifikacji nabytych w Ukrainie.

2.7. Monitorowanie i egzekwowanie stosowania przepisów dotyczących redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym

W dniu 4 sierpnia 2024 r. weszło w życie Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1787 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/942. Rozporządzenie zawiera szczegółowe przepisy dotyczące ujednolicenia oraz dokładności pomiarów, kwantyfikacji, monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji metanu, a także redukcji tych emisji w sektorach ropy naftowej, gazu ziemnego i węgla w Unii Europejskiej. Wprowadza zasady ograniczenia uwalniania metanu do atmosfery i jego spalania w pochodni, przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony pracowników przed jego emisjami. Wdraża wymogi prowadzenia kontroli emisji z kopalń węgla, szczególnie z szybów wentylacyjnych. Zwiększa przejrzystość w zakresie wymagań dotyczących ograniczenia emisji metanu przez sektor wydobywczy i operatorów wprowadzających paliwa kopalne na rynek UE. Polska, jako kraj członkowski Unii Europejskiej, wyznaczyła Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego jako właściwy organ odpowiedzialny za monitorowanie i egzekwowanie stosowania Rozporządzenia (UE) 2024/1787, o czym poinformowano Komisję Europejską. Z dniem 29 lipca 2025 r. weszła w życie nowelizacja ustawy Prawo geologiczne i górnicze, która w art. 165 ust. 1a wskazuje Prezesa WUG jako właściwy organ w tym zakresie.

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz w granicach wyłącznej strefy ekonomicznej Rzeczypospolitej Polskiej Rozporządzenie (UE) 2024/1787 ma zastosowanie w szczególności do:

- poszukiwania i produkcji ropy naftowej i gazu ziemnego oraz do gromadzenia, przetwarzania, przesyłu i dystrybucji gazu ziemnego,
- odwiertów nieczynnych, odwiertów tymczasowo zaczopowanych oraz odwiertów permanentnie zaczopowanych i opuszczonych,
- podziemnego składowania i operacji prowadzonych w instalacjach LNG,
- czynnych podziemnych i odkrywkowych kopalń węgla, zamkniętych oraz opuszczonych podziemnych kopalń węgla,
- emisji metanu występujących poza Unią – w odniesieniu do ropy naftowej, gazu ziemnego i węgla wprowadzanych do obrotu w Unii.

W celu opracowania krajowych przepisów służących implementacji Rozporządzenia (UE) 2024/1787 w Ministerstwie Energii powołano specjalny zespół, który prowadzi prace z udziałem przedstawicieli przedsiębiorców sektora energetycznego, organów nadzoru górniczego (Prezes Wyższego Urzędu Górniczego) oraz środowisk naukowych (Główny Instytut Górnictwa – Państwowy Instytut Badawczy, Instytut Nafty i Gazu – Państwowy Instytut Badawczy).

Do dnia 5 sierpnia 2025 r. operatorzy kopalń i operatorzy stacji odmetanowania przedłożyli Prezesowi WUG raporty zawierające dane dotyczące rocznej emisji metanu na poziomie źródła, oszacowane za pomocą co najmniej ogólnych współczynników emisji. Raporty te w postaci zagregowanej zostały opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Wyższego Urzędu Górniczego oraz na stronach internetowych Komisji Europejskiej. Od dnia 1 stycznia 2025 r. operatorzy stacji odmetanowania powiadamiają właściwym organ o wszystkich zdarzeniach związanych z uwalnianiem metanu do atmosfery spowodowanych sytuacją awaryjną lub niesprawnością, albo nieuniknionych ze względu na konserwację systemu odmetanowania. Obowiązek raportowania dotyczy również operatorów sektora ropy naftowej i gazu ziemnego, w tym podmiotów prowadzących działalność w zakresie wydobycia ropy naftowej i gazu ziemnego, magazynowania, przesyłu, dystrybucji gazu oraz eksploatacji instalacji LNG.

W zakresie prowadzenia badań mających na celu wykrywanie wycieków gazu oraz ich naprawy rozporządzenie wprowadziło obowiązek wdrożenia u operatorów sektora ropy naftowej i gazu ziemnego programów LDAR (Leak Detection and Repair). Rozporządzenie reguluje zasady ograniczenia uwalniania metanu do atmosfery i jego spalania w pochodni oraz raportowania harmonogramów i napraw związanych z emisją metanu.

2.8. Gromadzenie, archiwizacja oraz udostępnianie dokumentacji mierniczo-geologicznej zlikwidowanych zakładów górniczych

Biuro – Archiwum Dokumentacji Mierniczo-Geologicznej (dalej: Archiwum) realizuje zadania Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego (WUG) w zakresie gromadzenia, archiwizacji i udostępniania dokumentacji mierniczo-

-geologicznej zlikwidowanych zakładów górniczych, zgodnie z art. 166 ust. 1 pkt 3 Prawa geologicznego i górnictwa.

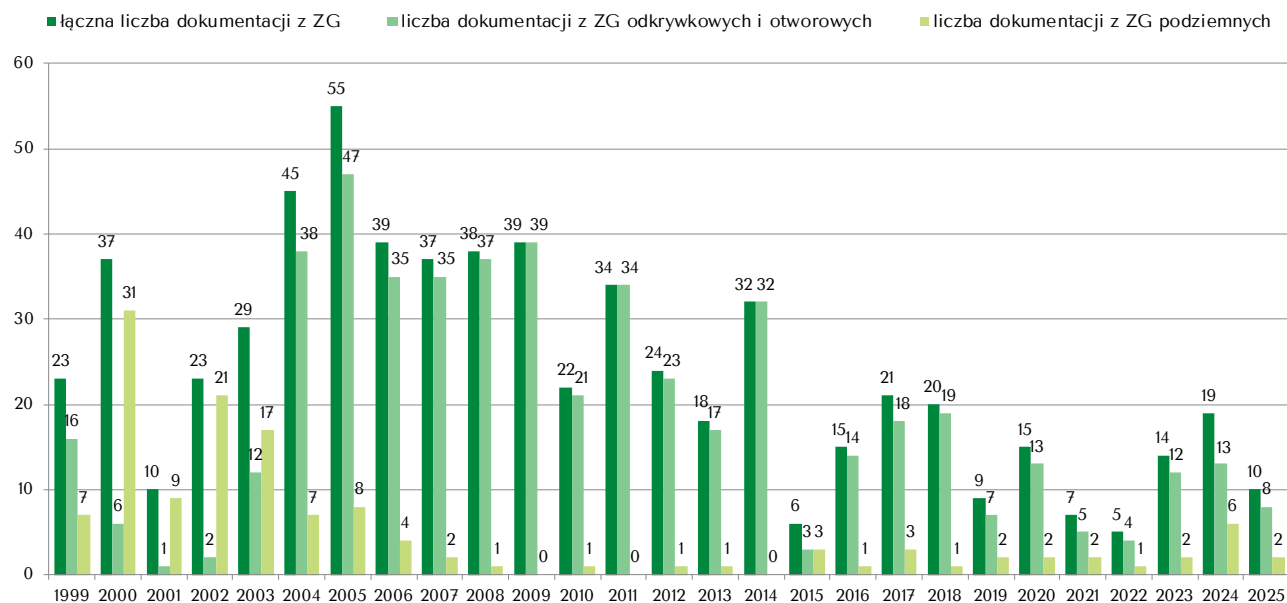
Dokumentacja mierniczo-geologiczna jest gromadzona i archiwizowana zgodnie z wymogami ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164, z późn. zm.). Udostępnianie dokumentacji odbywa się na podstawie przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie. Ze względu na szczególny charakter, znaczenie dla bezpieczeństwa powszechnego oraz wartość historyczną, dokumentacja ta została zakwalifikowana do kategorii archiwalnej „A”, co oznacza, że jest przechowywana wiecznie.

2.8.1. Przejmowanie dokumentacji mierniczo-geologicznej zlikwidowanych zakładów górniczych

Archiwum przejmuje dokumentację mierniczo-geologiczną oraz inne dokumenty zawierające informacje o środowisku ze wszystkich zlikwidowanych zakładów górniczych na terenie całego kraju. Sposób postępowania z przejmowaną dokumentacją został określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 28 października 2015 r. w sprawie dokumentacji mierniczo-geologicznej (Dz. U. poz. 1941). Dokumentacja jest przejmowana na podstawie spisów zdawczo-odbiorczych oraz protokołu przekazania, pod nadzorem właściwych miejscowo organów nadzoru górnictwa. Po przejściu dokumenty są weryfikowane, nadawane są im sygnatury (numery ewidencyjne), a następnie są one przechowywane w sposób dostosowany do ich rodzaju (dokumenty tekstowe na regałach, a kartograficzne w mapnikach). O przejściu dokumentacji Archiwum informuje odpowiednie jednostki administracji rządowej i samorządowej.

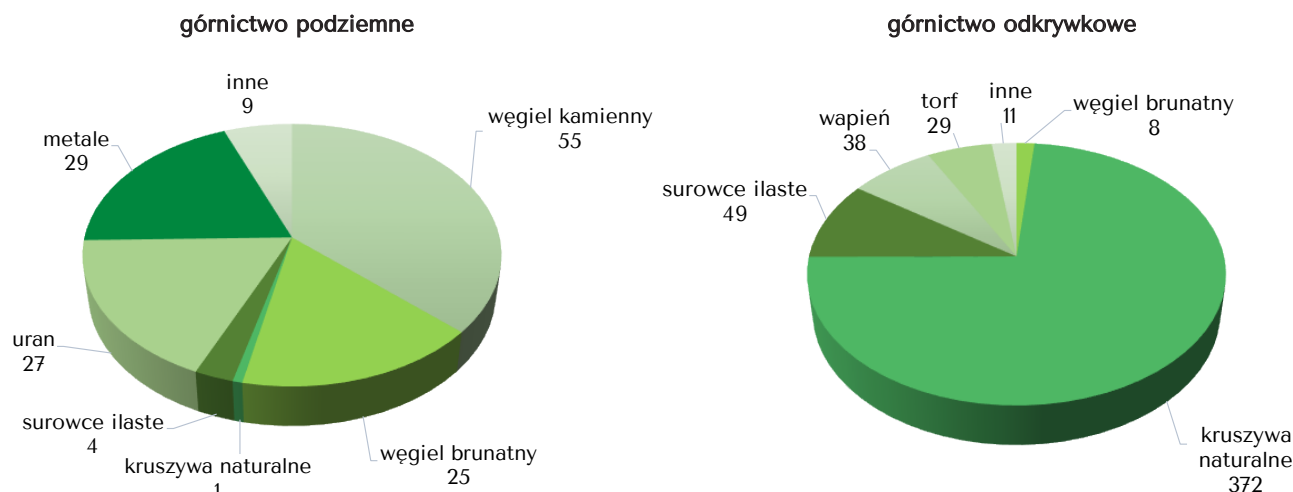
Dokumentację poszczególnych zlikwidowanych zakładów górniczych gromadzone są w ramach zespołów archiwalnych, tworzonych dla dokumentacji przekazywanych przez przedsiębiorców lub ich następców prawnych, a także dla dokumentacji pozyskanej z archiwów zakładowych OUG, placówek muzealnych czy też dokumentów znajdujących się już w zasobach Archiwum. Od początku działalności Archiwum utworzono 668 zespołów archiwalnych, w tym 665 dla zlikwidowanych zakładów górniczych oraz 3 dla tuneli drążonych z zastosowaniem techniki górnictwa.

W 2025 r. Archiwum przejęło dokumentację mierniczo-geologiczną z 10 zlikwidowanych zakładów górniczych, w tym 8 z kopalń odkrywkowych (kruszywo naturalne, węgiel brunatny) oraz 2 z kopalń podziemnych (kopalnie węgla kamiennego). Liczbę przyjętych w całości dokumentacji w poszczególnych latach działalności Archiwum przedstawiono na rys. 4.

Rys. 4. Liczba dokumentacji mierniczo-geologicznych przyjętych w całości z zakładów górniczych w latach 1999–2025

Wśród podziemnych zakładów górniczych, z których przejęte zostały materiały archiwalne, największą grupę stanowią kopalnie węglowe (węgiel kamienny – 55 zespołów, węgiel brunatny – 25 zespoły) oraz zakłady wydobywania rud (rudę metali – 29 zespołów, rudę uranu – 27 zespołów). Wśród odkrywkowych zakładów górniczych około 77% dokumentacji pochodzi z kopalń kruszywo naturalne. Liczbę dokumentacji zgromadzonych w zakresie niektórych rodzajów zakładów górniczych oraz kopalni przedstawiono na rys. 5.

Rys. 5. Liczba dokumentacji zgromadzonych w zakresie poszczególnych kopalin w podziemnych i odkrywkowych zakładach górniczych

Na koniec 2025 roku Archiwum zarejestrowało 28 978 jednostek archiwalnych, obejmujących zarówno pojedyncze dokumenty, jak i zbiory dokumentów. Łącznie, zasób archiwalny składa się z 142 079 dokumentów w formie tekstowej i kartograficznej, z czego około 50% stanowią dokumenty kartograficzne. Objętość dokumentów tekstowych wynosi około 730 mb.

W 2025 roku zarchiwizowano ponad dziesięć tysięcy dokumentów. Część z nich została zdigitalizowana, przede wszystkim materiały wykorzystywane w aplikacjach służących do sporządzania informacji o warunkach geologiczno-górnictwa na terenach pogórnictwa lub do bezpośredniego udostępniania. Na bieżąco skanowane są dokumenty wskazane przez wnioskodawców oraz materiały wypożyczone w ramach współpracy z innymi instytucjami.

2.8.2. Udostępnianie dokumentacji mierniczo-geologicznej

Udostępnianie informacji o środowisku i jego ochronie odbywa się poprzez:

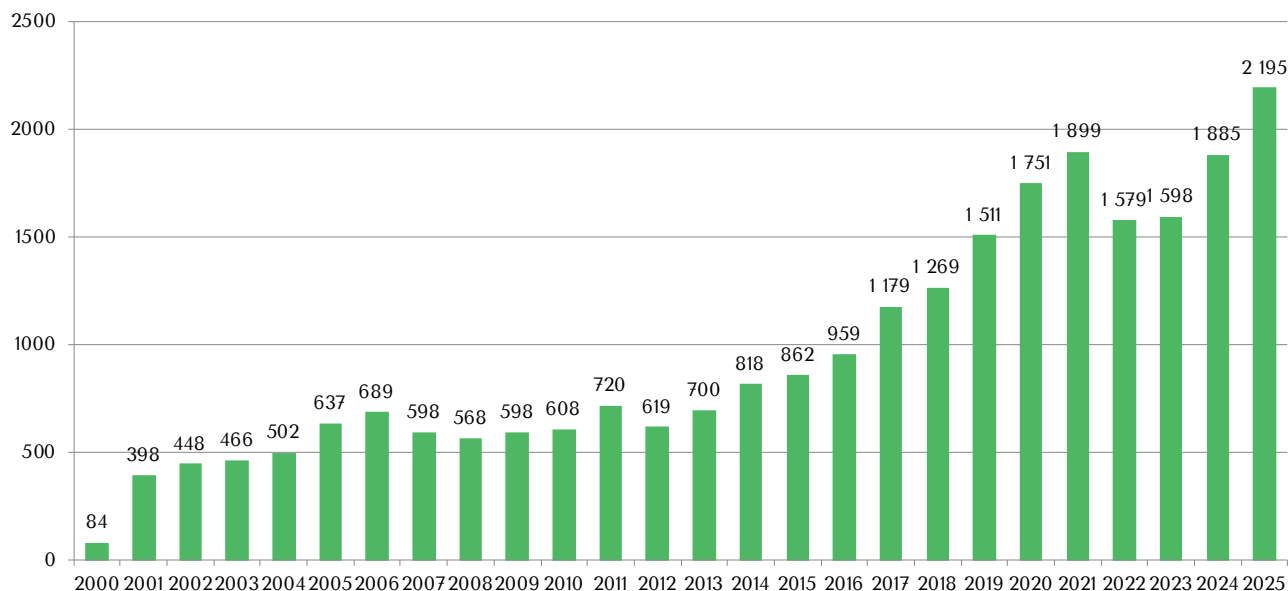
- sporządzanie informacji o warunkach geologiczno-górnictwa na terenach pogórnictwa,
- przekazywanie wybranych kopii dokumentów w formie papierowej lub elektronicznej,
- udostępnianie dokumentów do wglądu w siedzibie Archiwum.

Informacje są udzielane na pisemny wniosek sporządzony według ustalonego wzoru, dostępnego na stronie internetowej www.wug.gov.pl. W treści informacji określone są warunki geologiczne i górnicze, dane dotyczące zakresu dokonanej eksploatacji górniczej oraz, jeśli to możliwe, informacje o zagrożeniach dla środowiska i przydatności terenu do zabudowy. W uzasadnionych przypadkach, bądź na wniosek zainteresowanego, do informacji dołączane są materiały graficzne, takie jak kopie map powierzchni, map geologicznych, map wyrobisk górniczych oraz innych dokumentów związanych z działalnością górniczą.

W 2025 roku rozpatrzono 2 195 wniosków o udzielenie informacji o warunkach geologiczno-górnictwa. Od początku działalności Archiwum do końca 2025 roku udzielono łącznie 25 140 takich informacji. W latach 2013–2021 notowano stały wzrost liczby udostępnianych informacji, a obecnie miesięcznie sporządza się ich ponad 180. Dynamikę udzielania informacji w latach 2000–2025 przedstawiono na rysunku 6.

Dokumentacja mierniczo-geologiczna zlikwidowanych zakładów górniczych stanowi źródło informacji o środowisku i może być wykorzystywana oraz udostępniona, m.in. dla potrzeb:

- bezpiecznego prowadzenia ruchu w czynnych zakładach górniczych;
- budowy i utrzymania systemu odwadniania w zlikwidowanych podziemnych zakładach górniczych;
- planowania i zagospodarowania przestrzennego terenów pogórnictwa;
- wydawania decyzji o warunkach zabudowy;
- dochodzenia roszczeń z tytułu szkód pochodzenia górniczego;
- przywracania terenów pogórnictwa do właściwego stanu;
- uzdatniania terenów poeksploatacyjnych pod zabudowę;

Rys. 6. Liczba informacji o warunkach geologiczno-górnictwowych na terenie pogórnictwa, wydanych w latach 2000–2025

- zapobiegania zagrożeniom dla bezpieczeństwa powszechnego powstającym w wyniku procesów i zjawisk zachodzących w górotworze naruszonymi robotami górnictwowymi.

Ponad 90% udzielonych informacji dotyczyło planowania przestrzennego i potrzeb inwestycyjnych. Głównymi ich odbiorcami byli inwestorzy, projektanci oraz organy nadzoru budowlanego.

W ramach zapewnienia publicznego dostępu do informacji, na stronie BIP WUG zamieszczono 552 kart informacyjnych dokumentacji mierniczo-geologicznych. Ponadto na stronie internetowej Wyższego Urzędu Górniczego zamieszczane są sukcesywnie „karty zespołów archiwalnych” zawierające informacje o zakresie zasobu archiwalnego oraz dane dotyczące przedsiębiorcy i zakładu górnictwa, którego dotyczy.

2.8.3. Inwentaryzacja zlikwidowanych wyrobisk górnictwowych mających połączenie z powierzchnią

W 2010 r. WUG zainicjował wieloletni projekt badawczy, polegający na inwentaryzacji dawnych wyrobisk górnictwowych mających połączenie z powierzchnią. Przedsięwzięcie dofinansowane jest z dotacji Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w ramach projektu pod nazwą „Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin”. W latach 2013–2023 wykonano 6 etapów inwentaryzacji wyrobisk:

- 1) na terenie zlikwidowanych kopalń węgla kamiennego Zagłębia Dąbrowskiego,
- 2) na obszarach zlikwidowanych kopalń węgla kamiennego, barytu i metali kolorowych na terenie Dolnego Śląska,
- 3) położonych w granicach byłych obszarów górnictwowych: Katowice I, Chorzów II, Chorzów III, Szopienice I, Siemianowice I, Siemianowice II, Rozalia, Pole rezerwowe kopalni Siemianowice, Rozbark wraz z byłym rejonem kopalni Łagiewniki, Świętochłowice II, Bytom V, Chruszczów I, Gliwice III, Rokitnica-Biskupice, Kaczyce, Borynia i Wilchwy w obrębie Górnośląskiego Zagłębia Węglowego,
- 4) po eksploatacji rud metali kolorowych na obszarze województwa śląskiego (rud cynku, ołowiu i żelaza), małopolskiego (rud cynku i ołowiu) oraz województwa dolnośląskiego (rud uranu oraz rud miedzi z wyjątkiem już zinwentaryzowanych w latach 2015–2016 wyrobisk w rejonie Wałbrzycha, Nowej Rudy),
- 5) po eksploatacji węgla kamiennego (niezinwentaryzowanych w ramach poprzednich etapów) oraz soli – zlokalizowanych na obszarze województw: małopolskiego i śląskiego,
- 6) dotychczas niezinwentaryzowanych wyrobisk górnictwowych mających połączenie z powierzchnią w rejonach zlikwidowanych kopalń rud metali kolorowych, zlokalizowanych na obszarach województw: małopolskiego i śląskiego.

W ramach wykonanych w latach 2013–2023 etapów inwentaryzacji wykazano istnienie łącznie ponad 8000 zlikwidowanych wyrobisk spełniających kryterium połączenia z powierzchnią ziemi, po zakończonej eksploatacji kopalń węgla kamiennego, soli kamiennych oraz rud metali kolorowych, położonych na terenie województwa dolnośląskiego, śląskiego i małopolskiego. Na podstawie kryteriów klasyfikacji zagrożenia powierzchni ze strony szybu wg zasad zaproponowanych w opracowanej przez Główny Instytut Górnictwa w Katowicach w 2011 roku

„Metodyce oceny zagrożeń ze strony wyrobisk górniczych mających połączenie z powierzchnią usytuowanych na terenach zlikwidowanych podziemnych zakładów górniczych”, z ogólnej liczby zinwentaryzowanych wyrobisk ok. 30 %, zaliczonych zostało do kategorii IV (duży stopień zagrożenia powierzchni), co oznacza, że prawdopodobieństwo wystąpienia zapadliska w rejonie szybu wynosi 50–100%. Zgodnie z zasadami przyjętymi w „Metodyce...”, intensywność zagrożenia powierzchni ze strony szybów (kategoria zagrożenia) opisywana jest sumą punktów parametrów zależnych od czynników ryzyka, przy czym w przypadku braku informacji na temat danego czynnika (np. o wymiarach szybu, sposobie jego likwidacji, wypełnieniu, zwodnieniu itp.) przyznawana jest maksymalna liczba punktów. Według oceny wykonawców poszczególnych etapów inwentaryzacji, przyjęty w „Metodyce...” sposób kwalifikacji wyrobisk (przyznawana liczba punktów), wobec braku danych o wymiarach, obudowie i sposobie likwidacji starych wyrobisk z XIX wieku, powoduje przeszacowanie rzeczywistego zagrożenia powierzchni. W związku z powyższym w celu dokonania weryfikacji określonego w bazie stopnia zagrożenia, w roku 2024 złożony został do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wniosek, a następnie została zawarta umowa o dofinansowanie przedsięwzięcia pn. „Weryfikacja zagrożenia i wskazanie docelowych metod prewencji w odniesieniu do wybranych rejonów, w których zinwentaryzowane zostały dawne wyrobiska górnicze mające połączenie z powierzchnią (szyby, szybiki, sztolnie, upadowe)”. W roku 2025, w wyniku postępowania przetargowego, wyłoniony został wykonawca tego zadania. Według założeń umowy, zadanie zostanie zrealizowane w okresie od 1 kwietnia 2025 r. do 31 lipca 2026 r., w trzech etapach:

- Etap I – sporządzenie i przedłożenie do akceptacji WUG koncepcji zawierającej kryteria do przeprowadzenia weryfikacji zgromadzonych danych o wyrobiskach mających połączenie z powierzchnią, w aspekcie obecnej kategorii zagrożenia powierzchni ze strony szybu – termin realizacji do 15 lipca 2025 r.
- Etap II – dokonanie na podstawie zaakceptowanej koncepcji analizy, określonej w dokumentacjach inwentaryzacji, kategorii zagrożenia, dla wszystkich zinwentaryzowanych w latach 2013–2023 wyrobisk mających połączenie z powierzchnią po eksploatacji węgla kamiennego, barytu, uranu, metali kolorowych i soli zlokalizowanych na terenie województwa dolnośląskiego, śląskiego i małopolskiego, oraz wyznaczenie wyrobisk (rejonów) wymagających przeprowadzenia dodatkowych badań metodami geofizycznymi – termin realizacji 31 stycznia 2026 r.
- Etap III – wykonanie badań geofizycznych w wyznaczonych rejonach i określenie zakresu koniecznych działań prewencyjnych (zabezpieczających) dla zagrożonych wyrobisk – termin realizacji do 30 czerwca 2026 r.

Zwieńczeniem całości prac będzie opracowanie końcowe oraz zweryfikowana baza danych.

W roku 2025 wykonawca opracował:

- „Koncepcję kryteriów modyfikacji metody oceny zagrożenia ze strony wyrobisk” w oparciu o „Statystyczną analizę porównawczą systemu oceny zagrożenia terenów pokopalnianych ze strony szybików opracowanego przez GIG z proponowanym systemem zmodyfikowanym”;
- Dokumentację „Ocena zagrożenia zinwentaryzowanych wyrobisk według zmodyfikowanych kryteriów oraz propozycja wyrobisk dla których wykonane zostaną badania geofizyczne”.

W wyniku analizy, przeprowadzonej na podstawie opracowanej w ramach I etapu „Koncepcji kryteriów modyfikacji metody oceny zagrożenia ze strony wyrobisk”, 2653 wyrobisk zostało zakwalifikowanych do III kategorii zagrożenia, a 1055 wyrobisk do IV kategorii (przed weryfikacją łączna liczba wyrobisk w III i IV kategorii wynosiła 4838). Do badań metodami geofizycznymi (III etap umowy) wytypowano 258 wyrobisk zakwalifikowanych do II (41), III (100) i IV (117) kategorii zagrożenia.

2.9. Działalność kontrolna urzędów górniczych i badania powypadkowe

2.9.1. Działalność kontrolna okręgowych urzędów górniczych

W ramach sprawowanego nadzoru i kontroli nad ruchem zakładów górniczych oraz nad pozostałymi podmiotami i jednostkami, pracownicy inspekcyjno-techniczni OUG w roku 2025 wykonali 15 484 dniówek roboczych, w tym 13 573 w zakresie kontroli, z czego 12 832 (94,54%) dniówki zrealizowano w ramach kontroli planowanych, a w ramach kontroli doraźnych 741 (5,46%).

Ponadto, realizując zadania wynikające z Pgg, pracownicy inspekcyjno-techniczni OUG wykonali:

- 701 dniówek roboczych w ramach ustalania stanu faktycznego i przyczyn zdarzeń lub wypadków;
- 142 dniówki robocze w ramach nadzoru nad akcjami ratowniczymi;
- 1 007 dniówek roboczych związanych z postępowaniem dotyczącym działalności bez wymaganej koncesji (nielegalna eksploatacja);
- 61 dniówek roboczych związanych z wykonywaniem innych czynności (np. rekultywacja, szkody wyrządzone ruchem zakładu górniczego).

Szczegółowe dane dotyczące liczby dniówek roboczych wykonanych w 2025 r. przez pracowników inspekcyjno-technicznych OUG przedstawiono w tabeli 3.

Pracownicy inspekcyjno-techniczni WUG w ramach działalności kontrolno-nadzorczej w roku 2025 wykonali łącznie 3 339 dniówek roboczych, w tym:

- 2 984 dniówki robocze kontrolne w zakładach górniczych oraz innych nadzorowanych podmiotach i jednostkach, w oparciu o ustawę z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, z późn. zm.);
- 43 dniówki robocze w ramach ustalania stanu faktycznego i przyczyn zaistniałych zdarzeń lub wypadków oraz nadzoru nad akcjami ratowniczymi;
- 312 dniówek roboczych w ramach nadzoru nad merytoryczną działalnością dyrektorów OUG.

Szczegółowe dane dotyczące liczby dniówek roboczych wykonanych w 2025 r. przez pracowników inspekcyjno-technicznych WUG przedstawiono w tabeli 4.

Tabela 3. Zbiorcze zestawienie dniówek roboczych wykonanych przez pracowników inspekcyjno-technicznych okręgowych urzędów górniczych w 2025 r.

Urząd górniczy	Dniówki robocze kontrolne wykonane					Dniówki robocze wykonane w ramach				Ogółem (6–10)
	w zakładach górniczych	w jednostkach szkoleniowych	w jednostkach ratownictwa górniczego	w pozostałych jednostkach	Ogółem (2–5)	ustalania stanu faktycznego oraz przyczyn zdarzeń i wypadków	nadzoru nad akcjami ratowniczymi	czynności związanych z nielegalną eksploatacją	innych czynności	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
OUG w Gdańsku	605	12	0	67	684	0	0	174	0	858
OUG w Katowicach	2 802	13	13	126	2 954	94	56	50	3	3 157
OUG w Kielcach	700	18	0	42	760	68	0	131	16	975
OUG w Krakowie	1099	20	5	230	1 354	16	0	103	6	1 479
OUG w Krośnie	663	3	0	98	764	13	0	120	0	897
OUG w Lublinie	1 254	12	0	40	1 306	53	0	87	6	1 452
OUG w Poznaniu	968	5	2	25	1 000	16	0	97	0	1 113
OUG w Rybniku	2 401	13	2	43	2 459	244	77	22	2	2 804
OUG w Warszawie	613	10	0	86	709	6	0	153	0	868
OUG we Wrocławiu	1 458	29	3	93	1 583	191	9	70	28	1 881
Razem	12 563	135	25	850	13 573	701	142	1 007	61	15 484

Tabela 4. Zbiorcze zestawienie dniówek roboczych wykonanych przez pracowników inspekcyjno-technicznych Wyższego Urzędu Górniczego w 2025 r.

Komórka WUG	Dniówki robocze kontrolne wykonane w zakładach górniczych oraz innych podmiotach i jednostkach	Dniówki robocze wykonane w ramach ustalania stanu faktycznego oraz przyczyn zdarzeń i wypadków, a także w ramach nadzoru nad akcjami ratowniczymi	Dniówki robocze wykonane w ramach nadzoru nad merytoryczną działalnością dyrektorów urzędów górniczych	Ogółem
Departament Energomechaniczny i Infrastruktury Podstawowej	1547	34	56	1637
Departament Górnictwa Podziemnego i Odkrywkowego	508	8	49	565
Departament Ochrony Środowiska, Gospodarki Złożem i Wiertnictwa	595	0	106	701
Departament Warunków Pracy i Szkolenia	200	0	79	279
Departament Nadzoru Emisji Metanu i Gospodarowania Górotworem *	93	0	0	93
Biuro do spraw Kontroli **	41	1	22	64
Razem	2 984	43	312	3 339

* powołany z dniem 1 kwietnia 2025 r.

** powołane z dniem 1 marca 2025 r.

2.9.2. Badania powypadkowe

W 2025 r., w celu ustalenia stanu faktycznego i przyczyn niebezpiecznych zdarzeń oraz wypadków organy nadzoru górniczego przeprowadziły 71 badań. Ponadto dyrektorzy OUG przeprowadzili 2 badania zgonów naturalnych. Szczegółową statystykę badań przyczyn i okoliczności niebezpiecznych zdarzeń, wypadków oraz zgonów naturalnych w 2025 r., prowadzonych w poszczególnych urzędach górniczych, przedstawiono w tabeli 5.

2.10. Stwierdzone nieprawidłowości i wstrzymane roboty

Przy wykonywaniu nadzoru i kontroli organ nadzoru górniczego jest obowiązany nakazać usunięcie nieprawidłowości powstałych wskutek naruszenia przepisów stosowanych w ruchu zakładu górniczego lub warunków określonych w planie ruchu zakładu górniczego, a w przypadku działalności prowadzonej na podstawie koncesji udzielonej przez starostę – warunków dotyczących ruchu zakładu górniczego, określonych w tej koncesji. Jeśli stwierdzone zostanie bezpośrednie zagrożenie dla zakładu górniczego, jego pracowników, bezpieczeństwa powszechnego lub środowiska, organ nadzoru górniczego może w całości lub w części wstrzymać ruch tego zakładu lub jego urządzeń, określając warunki wznowienia ich ruchu.

W związku z wynikami przeprowadzonych w 2025 r. kontroli oraz oględzin miejsc niebezpiecznych zdarzeń i wypadków, pracownicy inspekcyjno-techniczni urzędów górniczych w oparciu o ustalenia stanu faktycznego wstrzymali w 841 przypadkach w całości lub części ruch zakładu górniczego albo zakładu lub jego urządzeń, w tym w 647 przypadkach w kopalniach węgla kamiennego. Szczegółowe dane dotyczące liczby wstrzymanych przez pracowników inspekcyjno-technicznych urzędów górniczych w 2025 roku robót górniczych lub wstrzymanego ruchu maszyn i urządzeń w poszczególnych rodzajach zakładów górniczych oraz zakładów, z podziałem na poszczególne obszary, przedstawiono w tabeli 6. W kopalniach węgla kamiennego najwięcej zatrzymań było spowodowanych nieprawidłowym stanem urządzeń energomechanicznych, których zatrzymano 404, w tym 289 urządzeń mechanicznych i 115 urządzeń elektrycznych.

Tabela 5. Liczba postępowań prowadzonych przez poszczególne urzędy górnicze w 2025 r. w celu ustalenia przyczyn i okoliczności niebezpiecznych zdarzeń, wypadków oraz zgonów naturalnych

Urząd górniczy	Badania przyczyn i okoliczności niebezpiecznych zdarzeń oraz wypadków	Badania przyczyn i okoliczności zgonów naturalnych	Ogółem
OUG w Gdańsku	1	0	1
OUG w Katowicach	11	1	12
OUG w Kielcach	5	0	5
OUG w Krakowie	3	0	3
OUG w Krośnie	2	0	2
OUG w Lublinie	5	0	5
OUG w Poznaniu	2	0	2
OUG w Rybniku	17	0	17
OUG w Warszawie	3	0	3
OUG we Wrocławiu	16	1	17
WUG	6	0	6
Razem (OUG+WUG)	71	2	73

Tabela 6. Wstrzymane przez organy nadzoru górniczego roboty górnicze oraz wstrzymane przez te organy ruch maszyn i urządzeń w zakładach górniczych w 2025 r.

Rodzaj zakładu górniczego	Przedmiot wstrzymania							Ogółem
	eksploatacja ścian	drażenie chodników	eksploatacja zabierek	inne roboty górnicze	urządzenia mechaniczne	urządzenia elektryczne	inne urządzenia	
kopalnie węgla kamiennego	81	82	1	68	289	115	11	647
pozostałe podziemne zakłady górnicze oraz zakłady*	0	5	4	19	27	3	1	59
odkrywkowe zakłady górnicze	3	0	0	87	33	5	2	130
otworowe zakłady górnicze oraz zakłady wykonujące roboty geologiczne	0	0	0	3	2	0	0	5
Razem	84	87	5	177	351	123	14	841

* podziemne zakłady górnicze (z wyłączeniem węgla kamiennego) oraz zakłady prowadzące działalność określoną w art. 2 ust. 1 Pgg

Tabela 7. Liczba wniosków o ukaranie w sprawach o wykroczenia, skierowanych w 2025 r. przez organy nadzoru górniczego do sądów rejonowych

Urząd górniczy	Liczba wniosków skierowanych do sądów rejonowych w związku z zaistniałymi niebezpiecznymi zdarzeniami oraz wypadkami	Liczba wniosków skierowanych do sądów rejonowych w związku z przeprowadzonymi kontrolami	Ogółem
OUG w Gdańsku	0	1	1
OUG w Katowicach	8	12	20
OUG w Kielcach	5	12	17
OUG w Krakowie	0	2	2
OUG w Krośnie	0	7	7
OUG w Lublinie	1	16	17
OUG w Poznaniu	0	11	11
OUG w Rybniku	5	9	14
OUG w Warszawie	0	16	16
OUG we Wrocławiu	7	14	21
WUG	2	2	4
Razem	28	102	130

Tabela 8. Statystyka spraw o wykroczenia oraz liczba osób ukaranych przez sądy rejonowe na wniosek organów nadzoru górniczego w 2025 r.

Urząd górniczy	Liczba wniosków o ukaranie, skierowanych do sądów rejonowych	Liczba wniosków o ukaranie, rozpoznanych przez sądy rejonowe	Orzeczona grzywna (w zł)	Uniewinnienia, przedawnienia, umorzenia, odstąpienia od wymierzenia kary	Liczba osób ukaranych			
					kierownictwo	dozór wyższy	dozór	inne osoby
OUG w Gdańsku	1	10	20 100	0	8	0	2	0
OUG w Katowicach	20	16	15 000	0	0	2	7	7
OUG w Kielcach	17	10	12 900	0	2	0	3	5
OUG w Krakowie	2	2	3 000	0	1	0	0	1
OUG w Krośnie	7	4	7 000	0	2	0	0	2
OUG w Lublinie	17	16	21 700	0	2	0	1	13
OUG w Poznaniu	11	11	33 500	0	1	0	0	10
OUG w Rybniku	14	18	25 400	0	0	7	3	8
OUG w Warszawie	16	14	43 000	0	8	1	0	5
OUG we Wrocławiu	21	16	24 900	0	5	0	5	6
WUG	4	4	12 500	0	0	0	3	1
Razem	130	121	219 000	0	29	10	24	58

2.11. Działalność represyjna

Organy nadzoru górniczego skierowały do sądów rejonowych 130 wniosków o ukaranie sprawców wykroczeń. W 28 przypadkach wnioski te zostały skierowane w związku z badaniem przyczyn i okoliczności niebezpiecznych zdarzeń i wypadków w zakładach górniczych, a w 102 przypadkach w wyniku przeprowadzonych kontroli w zakładach górniczych. Liczba spraw rozpoznanych przez sądy rejonowe w 2025 r. wyniosła 121, a suma orzeczonych w związku z tym kar grzywny wyniosła 219 000 zł, przy czym średnia wysokość kary grzywny to 1 810 zł. Szczegółowe dane dotyczące liczby wniosków skierowanych do sądów rejonowych oraz dodatkowe dane dotyczące spraw wszczętych w tym zakresie przedstawiono w tabelach 7 i 8.

W 2025 r. w stosunku do sprawców naruszających obowiązki pracownicze zastosowano w 952 przypadkach środki oddziaływania wychowawczego przewidziane w art. 41 Kodeksu wykroczeń. W 8 przypadkach środki oddziaływania wychowawczego zostały zastosowane w związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas badania przyczyn i okoliczności niebezpiecznych zdarzeń oraz wypadków, a w 944 przypadkach w związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas kontroli. Wszystkie środki zostały zastosowane przez pracowników inspekcyjno-technicznych (nie było środków zastosowanych w wyniku pisemnego wystąpienia organu nadzoru górniczego). Dane statystyczne w tym zakresie przedstawiono w tabeli 9.

Tabela 9. Liczba środków oddziaływania wychowawczego zastosowanych w 2025 r.

Urząd górniczy	Liczba zastosowanych środków w związku z niebezpiecznymi zdarzeniami oraz wypadkami			Liczba zastosowanych środków w związku z kontrolami			Łączna liczba zastosowanych środków		
	nałożonych przez pracowników inspekcyjno-technicznych	nałożonych w związku z pismem organu nadzoru górniczego	ogółem	nałożonych przez pracowników inspekcyjno-technicznych	nałożonych w związku z pismem organu nadzoru górniczego	ogółem	nałożonych przez pracowników inspekcyjno-technicznych	nałożonych w związku z pismem organu nadzoru górniczego	ogółem
OUG w Gdańsku	0	0	0	4	0	4	4	0	4
OUG w Katowicach	1	0	1	91	0	91	92	0	92
OUG w Kielcach	0	0	0	7	0	7	7	0	7
OUG w Krakowie	0	0	0	129	0	129	129	0	129
OUG w Krośnie	2	0	2	17	0	17	19	0	19
OUG w Lublinie	0	0	0	3	0	3	3	0	3
OUG w Poznaniu	0	0	0	10	0	10	10	0	10
OUG w Rybniku	1	0	1	558	0	558	559	0	559
OUG w Warszawie	0	0	0	20	0	20	20	0	20
OUG we Wrocławiu	4	0	4	68	0	68	72	0	72
Razem OUG	8	0	8	907	0	907	915	0	915
WUG	0	0	0	37	0	37	37	0	37
Razem (OUG + WUG)	8	0	8	944	0	944	952	0	952

W 2025 roku grzywnami w drodze mandatu karnego zostało ukaranych 991 osób na kwotę 433 350 zł, w tym 120 osób kierownictwa, 131 osób wyższego dozoru ruchu, 410 osób dozoru ruchu oraz 330 innych osób. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono w tabeli 10.

Tabela 10. Liczba osób ukaranych grzywną w drodze mandatu karnego oraz łączna kwota grzywien nałożonych w tym trybie w 2025 r.

Urząd górniczy	Liczba osób ukaranych	Łączna kwota nałożonych grzywien (w zł)	Liczba osób ukaranych na stanowiskach			
			kierownictwa ruchu	wyższego dozoru ruchu	dozoru ruchu	innych osób w ruchu zakładu górniczego
OUG w Gdańsku	52	19 000	14	0	7	31
OUG w Katowicach	169	80 800	8	22	113	26
OUG w Kielcach	26	9 400	6	0	4	16
OUG w Krakowie	16	6 350	4	3	4	5
OUG w Krośnie	22	7 900	7	1	3	11
OUG w Lublinie	109	45 950	16	6	22	65
OUG w Poznaniu	53	18 700	18	0	5	30
OUG w Rybniku	367	174 100	17	81	201	68
OUG w Warszawie	59	23 000	9	3	2	45
OUG we Wrocławiu	87	34 650	7	8	40	32
Razem OUG	960	419 850	106	124	401	329
WUG	31	13 500	14	7	9	1
Razem (OUG+WUG)	991	335 050	120	131	410	330

W 2025 r. Prezes WUG, działając na podstawie art. 175 ust. 1 Pgg, ukarał, w drodze decyzji, trzech przedsiębiorców za niedopełnienie obowiązków związanych z prowadzeniem ruchu zakładu górniczego. Łączna wysokość kar pieniężnych z tego tytułu wyniosła 50 472 zł.

2.12. Działalność komisji powołanych przez Prezesa WUG

Prezes WUG jest obowiązany do powoływania komisji do opiniowania stanu bezpieczeństwa powszechnego, związanego z ruchem zakładu górniczego, stanu bezpieczeństwa pracy w górnictwie oraz stanu rozpoznania i zwalczania zagrożeń w zakładach górniczych (art. 166 ust. 1 pkt 2 Pgg).

W 2025 r. funkcjonowały następujące komisje:

- Komisja Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie;
- Komisja do spraw Zagrożeń w Zakładach Górniczych;
- Komisja do spraw Ochrony Powierzchni;
- Komisja do spraw Szkoleń w Górnictwie;
- Komisja do spraw bezpieczeństwa działalności polegającej na poszukiwaniu, rozpoznawaniu lub wydobywaniu węglowodorów ze złóż w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej.

Komisja Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie

Do zadań Komisji Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie należy przedstawianie Prezesowi WUG – w formie uchwały – opinii, wniosków oraz propozycji dotyczących stanu bezpieczeństwa pracy w górnictwie, w szczególności w zakresie:

- bezpieczeństwa i higieny pracy;
- stosowania przepisów wydanych na podstawie art. 120 ust. 1, art. 120 ust. 2 albo art. 124 Pgg;
- zagadnień niewymienionych powyżej, istotnych dla bezpieczeństwa pracy w górnictwie, wskazanych przez Prezesa WUG.

W 2025 roku odbyło się jedno posiedzenie Komisji Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie (21 października). Program posiedzenia obejmował m.in. omówienie stopnia zaawansowania prac zespołu do spraw weryfikacji metod i sposobów prognozy stanu zagrożenia tąpnięciami w podziemnych zakładach górniczych, problematykę utrzymania optymalnego składu drużyn ratowniczych w zakładach górniczych poszczególnych spółek wydobywających węgiel kamienny oraz omówienie stanu bezpieczeństwa w polskim górnictwie w 2024 r. i w roku 2025 (do dnia posiedzenia Komisji). Komisja Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie podjęła uchwałę zalecającą przedsiębiorcom górnictwem:

- podjęcie działań mających na celu poprawę skuteczności profilaktyki pylicy płuc, w tym właściwego doboru i kontroli sprawności urządzeń ograniczających zapylenie;
- przeprowadzenie wewnętrznych kontroli problemowych dotyczących bezpiecznej organizacji prac przy urządzeniach elektrycznych oraz przeprowadzenia dodatkowych szkoleń i weryfikacji wiedzy i umiejętności praktycznych elektromonterów z zakresu bhp przy urządzeniach elektrycznych.

Komisja do spraw Zagrożeń w Zakładach Górniczych

Do zadań Komisji do spraw Zagrożeń w Zakładach Górniczych należą:

- opiniowanie stanu rozpoznania i zwalczania zagrożeń w zakładach górniczych oraz zakładach – w celu bezpiecznego prowadzenia robót w warunkach występowania tych zagrożeń;
- opiniowanie projektów prowadzenia robót górniczych w rejonach szczególnie zagrożonych tąpnięciami, pożarami, zapaleniem metanu, wyrzutami gazów i skał lub innymi zagrożeniami naturalnymi lub technicznymi występującymi w zakładach górniczych w związku z eksploatacją złóż;
- opiniowanie projektów odmetanowania zakładów górniczych lub zakładów oraz projektów wydobycia metanu ze złóż węgla kamiennego przez otwory z powierzchni;
- opiniowanie projektów wprowadzania wód technologicznych i innych do górotworu w aspekcie zagrożenia wodnego dla wyrobisk górniczych;
- analizowanie i ocenianie stanu przewietrzania wyrobisk podziemnych z uwzględnieniem parametrów mikroklimatu powietrza kopalnianego na stanowiskach pracy;
- opiniowanie projektowanych, w szczególności nowych, systemów eksploatacji w zakładach górniczych;
- opiniowanie projektów likwidacji zakładów górniczych lub zakładów albo ich oznaczonych części w kontekście związanych z tym zagrożeń;
- opiniowanie projektów aktów normatywnych, Polskich Norm oraz rozwiązań organizacyjno-technicznych, dotyczących zakresu zadań Komisji;
- inicjowanie prac badawczych związanych z zakresem zadań Komisji.

W roku 2025 odbyło się 10 posiedzeń Komisji. Rozpatrzone 18 wniosków, które dotyczyły głównie prowadzenia robót górniczych w warunkach zagrożenia tąpnięciami, przy współwystępowaniu innych zagrożeń, m.in. metanowego i pożarowego. Jeden wniosek dotyczył zagrożenia osuwiskowego w KWB Turów. Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie.

Komisja do spraw Ochrony Powierzchni

Podstawowym zadaniem Komisji do Spraw Ochrony Powierzchni jest opiniowanie stanu bezpieczeństwa powszechnego związanego z ruchem zakładów górniczych wydobywających kopaliny ze złóż. W 2025 r. Komisja, na posiedzeniu w dniu 3 października, procedowała „Program eksploatacji złoża rud miedzi w filarze ochronnym miasta Lubina w latach 2026–2028”, opracowany przez KGHM Polska Miedź S.A. Oddział Zakłady Górnicze „Lubin”, skierowany pod obrady Komisji przez Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego we Wrocławiu. Komisja wydała pozytywną opinię w sprawie „Programu...”, formułując zalecenia dotyczące bezpieczeństwa powszechnego, które było kluczowym czynnikiem branym pod uwagę w procesie opiniowania.

Komisja do spraw Szkoleń w Górnictwie

Do zadań Komisji należy przedstawianie Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego opinii, wniosków oraz propozycji dotyczących organizacji i prowadzenia szkoleń osób wykonujących czynności w ruchu zakładu górnictwa lub zakładu, w szczególności szkoleń w zakresie:

- bezpieczeństwa i higieny pracy;
- rozpoznawania i zwalczania zagrożeń naturalnych i technicznych w zakładach górniczych albo zakładach oraz zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego, związanego z ruchem zakładu górniczego lub zakładu.

Komisja realizuje zadania poprzez:

- opiniowanie ramowych programów szkoleń prowadzonych przez podmioty wymienione w art. 112 ust. 3 Pgg;
- analizowanie działalności jednostek organizacyjnych prowadzących działalność szkoleniową dla potrzeb zakładów górniczych albo zakładów oraz przedstawianie wniosków wynikających z analizy;
- przygotowywanie propozycji ujednolicenia zasad i metod szkolenia osób wykonujących czynności w ruchu zakładu górniczego albo zakładu;
- opiniowanie propozycji programów nauczania dla szkół i uczelni w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w górnictwie.

W 2025 roku odbyły się trzy posiedzenia, w wyniku których Komisja pozytywnie zaopiniowała:

- program kursu dla pracowników podziemnych zakładów górniczych wydobywających rudy miedzi pn. „Operator samojezdnych maszyn: wozów wiertniczych, wozów kotwiących do stawiania obudowy podporowej”;
- program szkolenia dla pracowników Polskiej Grupy Górniczej S.A., pn. „Program szkolenia dla pracowników Polskiej Grupy Górniczej S.A. w zakresie zasad bezpiecznej obsługi urządzeń małej mechanizacji”;
- program szkolenia dla pracowników Polskiej Grupy Górniczej S.A., pn. „Program szkolenia dla przodowych brygad ścianowych, przodkowych oraz zbrojeniowo likwidacyjnych”.

2.13. Inspirowanie i wspomaganie badań naukowych w górnictwie

W dniu 10 lutego 2025 roku w Wyższym Urzędzie Górniczym odbyło się spotkanie przedstawicieli WUG i Głównego Instytutu Górnictwa – Państwowego Instytutu Badawczego. Jego celem było wzmocnienie współpracy pomiędzy obiema instytucjami m.in. w zakresie wymiany informacji dotyczących zapotrzebowania na badania naukowe w określonych obszarach identyfikowanych przez organy nadzoru górniczego w ramach nadzoru i kontroli nad ruchem zakładów górniczych. Podczas spotkania wskazano na konieczność umacniania relacji pomiędzy WUG a GIG-PIB. Podkreślono konieczność przeglądu instrukcji wydanych przez GIG, które wymagają pilnej weryfikacji do ich dalszego wykorzystywania w kopalniach, szczególnie w zakresie zwalczania zagrożeń tapaniami i zagrożenia metanowego, zwłaszcza po ostatnich tragicznych zdarzeniach. W tym kontekście zasygnalizowano potrzebę wykorzystywania dobrych praktyk, nowych doświadczeń i technologii przy weryfikacji przedmiotowych instrukcji, gdyż ich zapisy często przywoływane są przez strony w procesach sądowych. Zwrócono uwagę na potrzebę wdrażania wniosków sformułowanych w sprawozdaniach z działalności komisji powypadkowych. Uznano za pożądane nawiązanie współpracy GIG-PIB, WUG oraz przedstawicieli kopalń o dużym doświadczeniu praktycznym, celem przygotowania oferty kierunkowej dla przedsiębiorców górniczych w postaci doraźnych szkoleń osób dozoru i kierownictwa kopalń węgla kamiennego w zakresie zwalczania zagrożeń naturalnych, szczególnie w kontekście zdarzeń i katastrof, które miały miejsce w ostatnim okresie. W podsumowaniu spotkania zasygnalizowano konieczność opracowania listy instrukcji wymagających niezwłocznej aktualizacji i weryfikacji oraz tych, które nie wymagają podejmowania takich działań.

Wobec utrzymywania się wzmożonego dopływu wody, odnotowanego w listopadzie 2019 roku w rejonie oddziału G-63 zakładach KGHM Polska Miedź O/ZG „Polkowice-Sieroszowice” oraz stałego nadzoru Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego we Wrocławiu nad powyższym zjawiskiem i działaniami prowadzonymi przez przedsiębiorcę w tym zakresie 2025 roku, kopalnia uzyskała liczne opracowania naukowe, w tym:

- *Badanie wpływu zwiększonego dopływu wody w oddziale G-63 [O/ZG Polkowice-Sieroszowice] na deformacje górotworu pod kątem ochrony powierzchni. Etap I. AGH, Kraków, styczeń 2025 r.*
- *Zasady prowadzenia eksploatacji górniczej w O/ZG Polkowice-Sieroszowice i Rudna w oparciu o analizę MES zachowania się górotworu wzdłuż fleksury Jakubowa pod kątem zagrożenia powstania kontaktów hydrogeologicznych. Etap II. KGHM Cuprum Sp. z o.o., Wrocław, luty 2025 r.*
- *Zasady prowadzenia eksploatacji górniczej w O/ZG Polkowice-Sieroszowice i Rudna w oparciu o analizę MES zachowania się górotworu wzdłuż fleksury Jakubowa pod kątem zagrożenia powstania kontaktów hydrogeologicznych. Etap III. KGHM Cuprum Sp. z o.o., Wrocław, marzec 2025 r.*
- *Symulacje prognoz dopływu do wyrobisk górniczych O/ZG PS do obszaru złoża rud miedzi „Sieroszowice” metodą modelowania numerycznego, uwzględniając dopływy z obszaru na kierunku Nowe Miasteczko-Nowogród Bobrzański. Uniwersytet Wrocławski. Zakład Hydrogeologii Stosowanej, Wrocław, maj 2025 r.*
- *Badanie wpływu zwiększonego dopływu wody w oddziale G-63 [O/ZG Polkowice-Sieroszowice] na deformacje górotworu pod kątem ochrony powierzchni. Etap II. AGH, Kraków, wrzesień 2025 r.*
- *Opracowanie receptury niekonwencjonalnego iniektu uszczelniającego podawanego od dołu i dostosowanego do hydrogeochemizmu, geologii i warunków prowadzenia działalności podziemnej kopalni Polkowice – Sieroszowice. Uniwersytet Wrocławski. Instytut Nauk Geologicznych, Wrocław, październik 2025 r.*

Ponadto Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego we Wrocławiu, w związku z działaniami przedsiębiorcy PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., zmierzającymi do zaprojektowania kolejnych etapów budowy zwałowiska wewnętrznego w KWB „Turów”, uzyskał następujące opracowania naukowe:

- *Nadzór ekspercki nad procesem projektowania i eksploatacji zwałowiska wewnętrznego [KWB Turów]. Etap VIII – Sprawozdanie za okres od 1.10.2024 r. do 31.12.2024 r.* Fundacja Nauka i Tradycje Górnicze, Kraków, styczeń 2025 r.
- *Zmiany parametrów mechanicznych gruntów w rejonie osuwiska z września 2016 oraz ocena możliwości prowadzenia robót zwałowych w latach 2026–2031 na zwałowisku wewnętrznym KWB Turów* autorstwa Zespołu w składzie: prof. dr hab. inż. Antoni Tajduś, prof. dr hab. inż. Stanisław Rybicki i inni z Wydziału Inżynierii Łądowej i Gospodarki Zasobami Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie, wrzesień 2025 r.

2.14. Stosowanie przez nadzór górniczy przyrządów pomiarowych

Wyższy Urząd Górniczy realizował wieloetapowe przedsięwzięcie pn. „Doposażenie organów nadzoru górniczego w sprzęt służący do monitorowania eksploatacji kopalini”, które było finansowane na podstawie umów zawartych z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. W wyniku realizacji dotychczasowych etapów doposażania zasoby sprzętu kontrolno-pomiarowego zostały powiększone łącznie o 159 przyrządów oraz urządzeń wspomagających wykonywania pomiarów i badań. W celu zapewnienia właściwego ich stosowania opracowano i wdrożono „Zasady wykorzystania przyrządów kontrolno-pomiarowych zakupionych ze środków NFOŚiGW w Warszawie”.

Zgodnie z powyższymi zasadami monitorowaniu podlegały w 2025 r. 23 przyrządy, którymi wykonano ogółem 385 pomiarów i badań kontrolnych, stwierdzając 25 nieprawidłowości. Przyrządy te pozwoliły na identyfikację i zapobieganie wielorakim zagrożeniom i uciążliwościom dla środowiska, wynikającym m.in. z nielegalnej eksploatacji, naruszenia warunków eksploatacji (wysokość skarp i zboczy w wyrobiskach odkrywkowych). Umożliwiły także poprawę bezpieczeństwa pracy poprzez kontrolę parametrów aerologicznych panujących w podziemnych wyrobiskach górniczych, a także pozwoliły ujawnić niewłaściwe parametry pracy maszyn i urządzeń, mogące doprowadzić do awarii i katastrof wpływających na powierzchnię i pozostałe elementy środowiska.

2.15. Działalność związana z ustalaniem opłaty podwyższonej w związku z prowadzeniem nielegalnej eksploatacji albo innej działalności

Zgodnie z art. 140 ust. 1 i 2 pkt 2 Pgg, organy nadzoru górniczego są właściwe do ustalania opłaty podwyższonej w przypadku działalności wykonywanej bez wymaganej koncesji albo bez zatwierdzonego, albo podlegającego zgłoszeniu projektu robót geologicznych, w zakresie niezastrzeżonym dla ministra właściwego do spraw środowiska.

Ponadto, organy nadzoru górniczego ustalają opłatę podwyższoną w przypadku naruszenia wymagań określonych w art. 4 ust. 1 i 2 Pgg, od których zależy możliwość wydobywania bez koncesji piasków i żwirów, przeznaczonych dla zaspokojenia potrzeb własnych osoby fizycznej, z nieruchomości stanowiących przedmiot jej prawa własności (użytkowania wieczystego), bez prawa rozporządzania wydobywą kopalinią, jeżeli jednocześnie wydobywanie będzie wykonywane bez użycia środków strzałowych, nie będzie większe niż 10 m³ w roku kalendarzowym oraz nie naruszy przeznaczenia nieruchomości.

W 2025 r. dokonano 267 zgłoszeń o wykonywaniu działalności podlegającej opłacie podwyższonej, z czego 258 pochodziło z tzw. źródeł zewnętrznych, a 9 stanowiło tzw. informację własną, pozyskaną przez pracowników OUG. W tym okresie dyrektorzy OUG skierowali do 228 stron 163 zawiadomienia o wszczęciu postępowań w sprawach ustalania opłat podwyższonych. Wydano 84 decyzje ustalające 91 stronom opłaty podwyższone na łączną kwotę 11 884 954,97 zł.

W roku sprawozdawczym do Prezesa WUG wpłynęły odwołania od 36 decyzji ustalających opłaty podwyższone. W wyniku ich rozpatrzenia, Prezes WUG wydał w tym okresie 24 decyzje, w tym: 16 utrzymujących w mocy decyzje organów I instancji, ustalające opłaty podwyższone na łączną kwotę 4 235 955,52 zł, 3 decyzje uchylające decyzje organów I instancji i przekazujące sprawy do ponownego rozpatrzenia tym organom, 2 decyzje uchylające decyzje organów I instancji w części i ustalające opłaty podwyższone na łączną kwotę 208 576,40 zł oraz 2 decyzje uchylające decyzje organów I instancji i umarzające postępowania I instancji. W przypadku jednego odwołania – wobec nieusunięcia braku formalnego – Prezes WUG zawiadomił o jego pozostawieniu bez rozpoznania. Na dzień 31 grudnia 2025 r. prowadzonych było 11 postępowań w przedmiocie odwołań od decyzji organów I instancji ustalających opłaty podwyższone.

Do dnia 31 grudnia 2025 r. wniesiono 10 skarg do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach na powyższe decyzje Prezesa WUG.

W tabelach 11 i 12 przedstawiono dane dotyczące postępowań prowadzonych w 2025 r. w I i II instancji przez organy nadzoru górniczego w sprawach z zakresu ustalania opłat podwyższonych (stan na 31 grudnia 2025 r.).

Tabela 11. Postępowania w sprawach z zakresu ustalania opłat podwyższonych prowadzone w 2025 r. w I instancji

Urząd górniczy	Zgłoszenia	Zawiadomienia o wszczęciu	Decyzje ustalające opłatę podwyższoną	Ustalone opłaty podwyższone ogółem (zł)
OUG w Gdańsku	35	16	3	700 789,00
OUG w Katowicach	11	7	3	833 507,00
OUG w Kielcach	31	25	16	1 878 978,91
OUG w Krakowie	23	16	20	589 956,71
OUG w Krośnie	21	12	5	481 623,00
OUG w Lublinie	26	12	3	390 470,00
OUG Poznań	33	10	11	3 053 339,00
OUG w Rybniku	4	1	1	2 024,35
OUG w Warszawie	64	61	19	3 862 947,00
OUG we Wrocławiu	19	3	3	91 320,00
Razem	267	163	84	11 884 954,97

Tabela 12. Postępowania w sprawach z zakresu ustalania opłat podwyższonych prowadzone w 2025 r. w II instancji

Urząd górniczy	Liczba zaskarżonych decyzji	Opłaty ustalone zaskarżonymi decyzjami (zł)	Postępowania w toku	Decyzje utrzymujące w mocy	Decyzje uchylające i przekazujące do ponownego rozpatrzenia	Decyzje uchylające i ustalające opłatę podwyższoną	Decyzje uchylające i umarzające postępowanie pierwszej instancji	Skargi na decyzje do WSA
OUG w Gdańsku	2	257 647,00	—	1	1	—	—	1
OUG w Katowicach	3	833 507,00	2	1	—	—	—	—
OUG w Kielcach	7	3 647 489,91	2	2	1	2	—	2
OUG w Krakowie	5	233 624,64	2	2	—	—	1	—
OUG w Krośnie	1	242 244,00	—	1	—	—	—	—
OUG w Lublinie	2	204 945,00	—	2	—	—	—	2
OUG w Poznaniu	5	2 585 357,00	—	4	1	—	—	3
OUG w Warszawie	10	3 488 998,00	5	3	—	1	—	2
OUG w Wrocław	1	67 240,00	—	—	—	—	1	—
Razem	36	11 561 052,55	11	16	3	3	2	10

3. Działalność kontrolna Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego w jednostkach podległych oraz kontrola wewnętrzna

3.1. Działalność kontrolna Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego w jednostkach podległych

Działalność kontrolna WUG w jednostkach podległych realizowana była przez Biuro do spraw Kontroli w oparciu o zatwierdzony przez Prezesa WUG „Plan kontroli na 2025 rok”, który zweryfikowano w sierpniu 2025 r. w związku ze zmianami w strukturze organizacyjnej WUG wprowadzonymi zarządzeniem Ministra Przemysłu z dnia 28 marca 2025 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu (Dz. Urz. Min. Przem. poz. 8). Plan kontroli został zrealizowany w całości.

Działalność kontrolną prowadzono zgodnie z wymogami wynikającymi z ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2026 r. poz. 158), „Standardów kontroli w administracji rządowej”, zatwierdzonych przez Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w dniu 31 sierpnia 2017 r. oraz aktami wewnętrznymi Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

W roku 2025 przeprowadzono dziesięć kontroli planowych, we wszystkich okręgowych urzędach górniczych. Ponadto w 2025 roku zostały przeprowadzone 2 kontrole w trybie uproszczonym (w OUG we Wrocławiu i OUG w Katowicach).

W związku z wynikami kontroli Prezes WUG kierował do dyrektorów kontrolowanych okręgowych urzędów górniczych wystąpienia pokontrolne zawierające ocenę działalności oraz wnioski i zalecenia. Dyrektorzy OUG piśmiennie informowali Prezesa WUG o podjętych działaniach w celu poprawy funkcjonowania podległych jednostek.

3.2. Kontrola wewnętrzna w Wyższym Urzędzie Górniczym

W ramach realizacji „Planu kontroli na 2025 rok” w grudniu 2025 r. Biuro do spraw Kontroli przeprowadziło kontrolę w trybie zwykłym w Biurze Administracyjno-Gospodarczym (BAG) w Wyższym Urzędzie Górniczym. W następnym roku sprawozdawczym wyniki tej kontroli zostaną skierowane do Prezesa WUG oraz Dyrektora Generalnego WUG wraz z wystąpieniem pokontrolnym zawierającym ocenę działalności oraz wnioski.

4. Rozpatrywanie skarg, wniosków, petycji oraz interwencji

4.1. Skargi, wnioski, petycje oraz interwencje rozpatrywane przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego

W 2025 r. do WUG wpłynęło 7 skarg. Ich przedmiotem było zaniedbanie lub nienależyte wykonywanie zadań przez dyrektorów okręgowych urzędów górniczych albo przez ich pracowników. W 3 przypadkach stwierdzono bezzasadność wniesionych skarg, w 1 przypadku uznano skargę za częściowo zasadną i częściowo bezzasadną, w 2 przypadkach pozostawiono sprawę bez rozpoznania z uwagi na braki formalne, 1 przypadek był na koniec okresu sprawozdawczego w toku rozpoznania. Nie przekazywano skarg do rozpatrzenia zgodnie z właściwością do innych organów. Wszystkie skargi zostały rozpatrzone w ustawowym terminie, o którym mowa w art. 237 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. — Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691).

W 2025 r. do WUG nie wpłynął żaden wniosek oraz nie zarejestrowano żadnej petycji.

W roku sprawozdawczym do WUG wpłynęło 100 interwencji, w związku z nieprawidłowościami w działalności przedsiębiorców oraz innych podmiotów lub jednostek podlegających nadzorowi i kontroli organów nadzoru

górnictwa, z czego 84 interwencje przekazano do rozpatrzenia właściwym organom lub właściwemu miejscowo dyrektorowi OUG, 16 spraw rozpatrzono we własnym zakresie przez WUG. Nieprawidłowości zgłaszane przez interweniujących w 2025 r., związane z nieprzestrzeganiem przez przedsiębiorców przepisów stosowanych w ruchu zakładu górnictwa w 3 sprawach się potwierdziły, a w 13 sprawach się nie potwierdziły.

4.2. Skargi, wnioski, petycje oraz interwencje rozpatrywane przez dyrektorów okręgowych urzędów górniczych

W 2025 r. do OUG wpłynęło 5 skarg, z czego 5 przekazano do załatwienia innym organom zgodnie z ich właściwością. W tym samym okresie do OUG nie wpłynął żaden wniosek do załatwienia zgodnie z właściwością oraz wpłynęły 2 petycje, które zostały przekazane do rozpoznania przez właściwe organy.

W okresie sprawozdawczym do OUG wpłynęło 202 interwencje, których przedmiotem była działalność przedsiębiorców oraz innych podmiotów lub jednostek podlegających nadzorowi i kontroli organów nadzoru górnictwa, a ponadto rozpatrzono 25 spraw z roku 2024. Z ogólnej liczby interwencji rozpatrzono 192 sprawy we własnym zakresie, 15 spraw przekazano do innych organów zgodnie z ich właściwością, 20 spraw, będących w toku rozpoznawania, zostanie rozpatrzonych w 2026 r.

W 2025 r., na 192 interwencje rozpatrzone przez dyrektorów OUG nieprawidłowości polegające na nieprzestrzeganiu przez przedsiębiorców przepisów stosowanych w ruchu zakładu górnictwa:

- potwierdziły się w 55 sprawach;
- częściowo potwierdziły się w 19 sprawach;
- nie potwierdziły się w 118 sprawach.

Zbiorcze zestawienie liczby skarg, wniosków, petycji oraz interwencji, które wpłynęły do WUG i OUG przedstawiono w tabeli 13.

Tabela 13. Zbiorcze zestawienie skarg, wniosków, petycji oraz interwencji, które wpłynęły do Wyższego Urzędu Górniczego i okręgowych urzędów górniczych w 2025 r.

Urząd górniczy	Skargi i wnioski	Petycje	Interwencje
OUG w Gdańsku	0	1	2
OUG w Katowicach	1	1	52
OUG w Kielcach	2	0	32
OUG w Krakowie	0	0	12
OUG w Krośnie	0	0	6
OUG w Lublinie	0	0	7
OUG w Poznaniu	1	0	9
OUG w Rybniku	0	0	43
OUG w Warszawie	0	0	24
OUG we Wrocławiu	1	0	42
WUG	7	0	100
Razem	12	2	329

5. Reprezentowanie Skarbu Państwa w sprawach z tytułu szkód wyrządzonych ruchem zakładu górniczego

Zgodnie z art. 146 ust. 4 Pgg, w razie braku przedsiębiorcy odpowiedzialnego za szkodę związaną z działalnością górniczą albo jego następcy prawnego roszczenia o naprawę szkody przysługują przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez właściwy miejscowo organ nadzoru górniczego. W takich przypadkach wnioski o zawarcie ugód w sprawach o naprawienie szkód lub zapobiegania tym szkodom są kierowane do właściwych miejscowo dyrektorów okręgowych urzędów górniczych.

W 2025 r. dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych, po rozpatrzeniu 17 wniosków o zawarcie ugód w sprawach o naprawienie szkód lub zapobiegania tym szkodom, we wszystkich przypadkach odmówili zawarcia ugody. W tym okresie toczyły się sprawy z 22 pozwów, skierowanych przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez właściwego miejscowo dyrektora okręgowego urzędu górniczego, o naprawienie szkody wyrządzonej ruchem zakładu górniczego lub zapobieganie tej szkodzi. W 16 z tych spraw brała udział Prokuratura Generalna. W okresie sprawozdawczym dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych nie realizowali napraw szkód wyrządzonych ruchem zakładu górniczego lub zabezpieczeń przed powstaniem tych szkód, wynikających z ugód lub prawomocnych orzeczeń sądów.

6. Działalność legislacyjna

W 2025 r. Prezes WUG brał aktywny udział w pracach legislacyjnych, w szczególności w zakresie dotyczącym stosowania w polskim porządku prawnym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1787 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/942, które weszło w życie z dniem 4 sierpnia 2024 r.

W Rozporządzeniu (UE) 2024/1787 ujęto przepisy dotyczące m.in. dokładności pomiarów, kwantyfikacji, monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji metanu w sektorze energetycznym w Unii Europejskiej, jak również przepisy dotyczące redukcji tych emisji, w tym poprzez prowadzenie badań mających na celu wykrywanie wycieków i naprawę, obowiązki dotyczące przeprowadzania napraw oraz ograniczenia dotyczące uwalniania do atmosfery i spalania gazu (metanu) w pochodni. Przepisy Rozporządzenia (UE) 2024/1787 znajdują bezpośrednie zastosowanie w polskim porządku prawnym. Jednocześnie Rozporządzenie (UE) 2024/1787 nakłada na państwa członkowskie określone zadania, których wykonanie przez Rzeczpospolitą Polską wymaga przyjęcia przepisów służących stosowaniu Rozporządzenia (UE) 2024/1787 w polskim porządku prawnym. Dotyczy to w szczególności określenia uprawnień i obowiązków przysługujących organowi właściwemu przy realizacji zadań określonych w Rozporządzeniu (UE) 2024/1787, a także ustanowienia przepisów dotyczących kar za naruszenia Rozporządzenia (UE) 2024/1787 (art. 33 Rozporządzenia).

Minister Przemysłu powołał grupę roboczą ds. opracowania rozwiązań legislacyjnych służących stosowaniu Rozporządzenia (UE) 2024/1787, której członkiem jest także Prezes WUG. Ponadto, w marcu 2025 r. Minister Przemysłu udzielił Prezesowi WUG pełnomocnictwa do opracowania projektu ustawy wraz uzasadnieniem i OSR, służącej stosowaniu Rozporządzenia (UE) 2024/1787. Prace nad założeniami projektu tej ustawy toczyły się w WUG, a proponowane rozwiązania były konsultowane w ramach ww. grupy roboczej, w skład której wchodził także m.in. przedstawiciele Ministra Przemysłu oraz instytutów badawczych. W wyniku tych prac, Prezes WUG przygotował i w sierpniu 2025 r. przekazał Ministrowi Energii założenia do projektu ustawy o wdrożeniu mechanizmów redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym wraz z uzasadnieniem i oceną skutków regulacji. W dokumencie tym Prezes WUG zaproponował kompleksowe rozwiązania w obszarach dotyczących:

- uprawnień i obowiązków:
 - ▶ Prezesa WUG przy wykonywaniu nadzoru i kontroli nad emisją metanu, w postaci m.in. pozyskiwania informacji dot. emisji metanu, wydawania rozstrzygnięć w sprawach wskazanych w Rozporządzeniu (UE) 2024/1787, kontrolowania wykonywania obowiązków nałożonych Rozporządzeniem (UE) 2024/1787;
 - ▶ ministra właściwego do spraw gospodarki surowcami energetycznymi lub upoważnionych podmiotów przy realizacji zadań przypisanych państwu członkowskiemu w odniesieniu do odwiertów opuszczonych oraz odwiertów permanentnie zaczopowanych i opuszczonych [art. 18 Rozporządzenia (UE) 2024/1787] oraz do opuszczonych podziemnych kopalń węgla [art. 25 Rozporządzenia (UE) 2024/1787];
 - ▶ weryfikatorów w związku z wykonywaniem zadań określonych w Rozporządzeniu (UE) 2024/1787;

- zasady prowadzenia postępowań w sprawie skarg, o których mowa w art. 7 Rozporządzenia (UE) 2024/1787;
- zasady ustanawiania weryfikatorów, o których mowa w art. 9 Rozporządzenia (UE) 2024/1787;
- kar, w tym administracyjnych kar pieniężnych, o których mowa w art. 33 Rozporządzenia (UE) 2024/1787, ich miarkowaniu i odstąpieniu od ich nakładania.

Ponadto w projektowanej ustawie przewidziano zmiany innych ustaw, mających na celu w szczególności uwzględnienie kosztów poniesionych na inwestycje związane z dostosowaniem działalności do przepisów Rozporządzenia (UE) 2024/1787.

Minister Klimatu i Środowiska zaprosił przedstawicieli Prezesa WUG do prac Rady Gospodarowania Zasobami Ziemi, która podjęła prace koncepcyjne nad przygotowaniem kierunków nowelizacji Pgg. W toku tych prac, w uzgodnieniu z Ministrem Energii, Prezes WUG ustalił priorytetowe obszary nowelizacji Pgg związane z działalnością organów nadzoru górniczego, dotyczące m.in. odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkody, jeżeli nie istnieje przedsiębiorca odpowiedzialny za szkodę ani jego następcą prawny, a także informacji o występujących i przewidywanych warunkach geologiczno-górnicych, stanowiących skutek wykonanych lub projektowanych robót górniczych na terenie górniczym, oraz przedstawił propozycje zmian w tych obszarach.

W toku prac powołanego przez Prezesa Rady Ministrów *Międzyresortowego Zespołu do spraw usuwania skutków i przeciwdziałania zagrożeniom związanym z występowaniem zapadlisk i podtopień na terenie gminy Trzebinia i w rejonie olkuskim*, mając na uwadze dotychczasowe doświadczenia organów nadzoru górniczego w obszarze zagospodarowania terenów górniczych oraz likwidacji szkód pogórnicych, Prezes WUG zaproponował wprowadzenie kompleksowych zmian przepisów ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawy – Prawo geologiczne i górnicze związanych z likwidacją podziemnych zakładów górniczych. Propozycje te, przekazane do Ministerstwa Energii, dotyczyły następujących zagadnień:

- monitorowania zmian ukształtowania powierzchni terenu oraz stosunków wodnych po zakończeniu działalności górniczej przez przedsiębiorcę w ramach planu ruchu likwidowanego podziemnego zakładu górniczego;
- wprowadzenia legalnej definicji pojęcia „terenu pogórnicych”, nałożenia obowiązku uwzględniania ochrony terenów pogórnicych w dokumentach planistycznych przez gminy, a także wprowadzenia obowiązku uzgadniania z właściwymi organami nadzoru górniczego planów miejscowych, decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego w zakresie dotyczącym terenów pogórnicych;
- ujęcia w ramy prawne praktyki sporządzania dla inwestorów opinii geologiczno-górnicych jako podstawy racjonalnego i bezpiecznego zagospodarowania terenów górniczych i pogórnicych;
- wskazania Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego jako reprezentanta Skarbu Państwa w sprawach dotyczących szkód pogórnicych oraz umożliwienie pozyskiwania przez ten organ środków z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na likwidację szkód pogórnicych w sytuacji, gdy brak jest przedsiębiorcy;
- wprowadzenia kar pieniężnych, m.in. za niewypełnianie obowiązków związanych z funduszem likwidacji zakładu górniczego oraz niedopełnienie obowiązków likwidacyjnych oraz niewykonanie decyzji nakazującej likwidację zakładu górniczego.

Ponadto, Prezes WUG wystąpił do Ministra Energii z prośbą o podjęcie inicjatywy legislacyjnej w obszarze nakładania grzywien w drodze mandatów karnych przez pracowników inspekcyjno-technicznych za wykroczenia określone w przepisach Pgg. Celem projektowanych zmian jest dostosowanie przepisów karnych do zmian stanu prawnego w obszarze Pgg, a także aktualizacja wykazu wykroczeń i dookreślenie stawek grzywien za te wykroczenia.

Oprócz wyżej wymienionych projektów, Prezes WUG opiniował 39 aktów prawnych i dokumentów rządowych, przedstawionych mu bezpośrednio lub za pośrednictwem Ministra Energii (Ministra Przemysłu).

W ramach opiniowania projektu ustawy o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (projekt z dnia 8 stycznia 2025 r.), Prezes WUG zaproponował m.in. rozważenie kompleksowego uregulowania odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkody górnicze, w tym zmiany systemu przepływu środków finansowych na pokrycie roszczeń z tytułu szkód przez wskazanie Prezesa WUG – zamiast dyrektorów okręgowych urzędów górniczych – jako reprezentanta Skarbu Państwa w postępowaniach z wniosków o naprawy szkód górniczych na podstawie art. 146 ust. 4 Pgg, oraz utworzenie Funduszu Naprawy Szkód Górniczych, którego dysponentem będzie Prezes WUG. Zaproponował źródła finansowania Funduszu oraz zasady wypłaty z niego środków na pokrycie roszczeń wnoszonych przez poszkodowanych. Propozycje tych zmian stanowiły punkt wyjścia dyskusji nad regulacjami dotyczącymi odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkody górnicze w ramach prac Rady Gospodarowania Zasobami Ziemi oraz Międzyresortowego Zespołu do spraw usuwania skutków i przeciwdziałania zagrożeniom związanym z występowaniem zapadlisk i podtopień na terenie gminy Trzebinia i w rejonie olkuskim. Niezależnie od powyższego, w uwagach do ww. projektu Prezes WUG wskazał na problem rozumienia „pracy pod ziemią” jako przesłanki utraty prawa do urlopu

górnictwa w kontekście pracy w urzędach górniczych. W kolejnej wersji projektu katalog przesłanek utraty prawa do urlopu górnictwa został odpowiednio zmodyfikowany.

Prezes WUG zgłosił również uwagi do projektu zarządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie Międzyresortowego Zespołu do spraw usuwania skutków i przeciwdziałania zagrożeniom związanym z występowaniem deformacji nieciągłych i innych zjawisk wywołanych działalnością podziemnych zakładów górniczych i górnictwem historycznym na terenie gminy Trzebinia i w rejonie olkuskim. W wyniku przedmiotowych uwag, w pracach Zespołu uwzględniono konieczność ujęcia rejonu olkuskiego w założeniach i koncepcjach Strategicznych Rządowych Programów.

Ponadto, Prezes WUG zgłosił uwagi do projektu ustawy o nadzorze nad spełnianiem wymagań dotyczących produktów (UC45). Ustawa ta będzie miała wpływ na działalność Prezesa WUG jako organu nadzoru rynku.

W 2025 roku Prezes WUG kontynuował współpracę z Ministerstwem Energii, aktywnie uczestnicząc w procesie legislacyjnym projektu rozporządzenia Ministra Energii zmieniającego rozporządzenie w sprawie ratownictwa górnictwa, którego pierwotna koncepcja została opracowana przez Zespół doradczo-opiniotwórczy do spraw ratownictwa górnictwa w sektorze górnictwa węgla kamiennego, powołany przez Prezesa WUG. Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 19 września 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ratownictwa górnictwa (Dz. U. poz. 1343) weszło w życie w dniu 21 października 2025 r. W akcie tym ujęto między innymi wszystkie propozycje zmian przepisów rekomendowanych przez wspomniany Zespół.

Prezes WUG kontynuował także współpracę z Koordynatorem systemu uznawania kwalifikacji zawodowych w zawodach regulowanych i działalnościach regulowanych w Rzeczypospolitej Polskiej, jak również był reprezentowany w pracach Zespołu do współpracy przy realizacji zadań związanych z koordynacją systemu uznawania kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodów regulowanych oraz do podejmowania lub wykonywania działalności regulowanych w Rzeczypospolitej Polskiej.

7. Współpraca z instytucjami publicznymi i przedsiębiorstwami

Jedną z podstawowych form współpracy organów nadzoru górnictwa, organów samorządu terytorialnego i przedsiębiorców górnictwa jest działalność zespołów porozumiewawczych do spraw oceny i koordynacji eksploatacji górnictwa pod terenami miast i gmin. Zespoły te stanowią platformę dyskusji sprzyjającej współpracy i porozumieniu dla realizacji zasad zrównoważonego rozwoju na obszarach gmin górnictwa. Wspierają działania zmierzające do integrowania celów związanych z ochroną środowiska, wykonywaniem działalności określonej w koncesjach, rozwojem gmin oraz zaspokajaniem potrzeb społeczności lokalnej, w tym minimalizacją i terminowym naprawianiem szkód spowodowanych ruchem zakładów górnictwa. Ważnym celem posiedzeń zespołów porozumiewawczych, w których obok pracowników inspekcyjno-technicznych urzędów górnictwa zasiadają przedstawiciele samorządów i przedsiębiorców górnictwa, jest kształtowanie niekonfliktowych warunków prowadzenia eksploatacji górnictwa pod terenami gmin górnictwa oraz właściwa koordynacja prac projektowych, profilaktycznych i naprawczych. W razie potrzeby w pracach zespołów mogą uczestniczyć specjaliści z zakresu górnictwa z jednostek naukowo-badawczych, prognozowania wpływów eksploatacji górnictwa, interpretacji wyników obserwacji geodezyjnych, interpretacji wyników monitoringu drgań gruntu, budownictwa oraz dziedzin pokrewnych.

W 2025 r. obradowało 15 spośród 20 istniejących zespołów porozumiewawczych. Odbyły one 26 posiedzeń w formie bezpośrednich spotkań uczestników. Co do zasady zespoły obradowały dwa razy w roku – w sesji wiosennej i jesiennej. W trakcie ich posiedzeń omawiana była realizacja wniosków przyjętych na poprzednich posiedzeniach. Przedstawiciele kopalń referowali dokonaną eksploatację górnictwa w aspekcie jej wpływu na powierzchnię terenu oraz omawiali zamierzenia eksploatacyjne na najbliższe dwa kwartały, przedstawiając prognozę ich wpływu na obiekty powierzchniowe i infrastrukturę techniczną. Przedstawiany był także zakres i stan realizacji napraw szkód spowodowanych ruchem zakładów górnictwa. W sposób szczegółowy analizowane były zagadnienia istotne z punktu widzenia przedsiębiorców górnictwa, jak i przedstawiciele samorządów uczestniczących w posiedzeniach. W 2025 r., podobnie jak w latach poprzednich, dominującym tematem były wstrząsy pochodzenia górnictwa w kontekście ich wpływu na ludzi i obiekty budowlane oraz wpływ eksploatacji górnictwa na zmiany stosunków wodnych na powierzchni terenu. Przedstawiciele WUG uczestniczyli w sumie w 7 posiedzeniach zespołów porozumiewawczych.

W roku 2025 urzędy górnicze prowadziły współpracę na podstawie porozumień:

- z dnia 20 maja 2025 r. pomiędzy Głównym Inspektorem Pracy a Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego w sprawie zasad współdziałania Państwowej Inspekcji Pracy z organami nadzoru górnictwa (porozumienie zastąpiło wcześniejsze porozumienie z dnia 26 lutego 2013 r.);

- z dnia 20 maja 2025 r. pomiędzy Urzędem Dozoru Technicznego a Skarbem Państwa – Wyższym Urzędem Górniczym, które zastąpiło wcześniejsze porozumienie zawarte w dniu 10 maja 2022 r. (dokument dotyczy współpracy na szczeblu centralnym i terenowym);
- z dnia 28 sierpnia 2025 r. pomiędzy Centralnym Instytutem Ochrony Pracy – Państwowym Instytutem Badawczym a Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego o współpracy w zakresie działalności upowszechniającej, naukowej, badawczo-rozwojowej oraz dydaktycznej w dziedzinach szczególnie istotnych dla szeroko rozumianego bezpieczeństwa, zdrowia i ergonomii pracowników w środowisku pracy;
- z dnia 21 sierpnia 2024 r. pomiędzy Państwowym Instytutem Geologicznym – Państwowym Instytutem Badawczym a Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego w sprawie współdziałania w zakresie promowania ochrony złóż kopalin i ich zasobów, wspierania rozwoju geologii i górnictwa, wymiany informacji, szczególnie w obszarze zagrożeń geologicznych oraz konsultowania stanowisk w zakresie rozwiązań prawnych dotyczących geologii i górnictwa;
- z dnia 14 grudnia 2022 r. pomiędzy Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska a Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego;
- z dnia 15 marca 2017 r. pomiędzy Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego a Polskim Rejestrem Statków S.A (uzupełnione aneksami nr 4 i 5).

Ponadto nadzór górniczy współpracował z:

- organami koncesyjnymi i administracji geologicznej, tj. Głównym Geologiem Kraju, geologami wojewódzkimi i geologami powiatowymi oraz organami ścigania, tj. Prokuraturą i Policją, w zakresie zwalczania działalności wykonywanej bez wymaganej koncesji albo bez zatwierdzonego, albo podlegającego zgłoszeniu projektu robót geologicznych
- organami właściwymi w sprawach dotyczących rekultywacji gruntów objętych działalnością górnictwem, ze szczególnym uwzględnieniem formalnoprawnej likwidacji odkrywkowych zakładów górniczych, które zakończyły działalność objętą przedmiotem koncesji;
- jednostkami samorządu terytorialnego w związku z prowadzonymi przez właściwe miejscowo organy postępowaniami administracyjnymi, dotyczącymi głównie zagospodarowania terenów górniczych, których obszar i formę współdziałania ustala ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- Polskim Komitetem Normalizacyjnym poprzez udział przedstawicieli w pracach Komitetów Technicznych;
- Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie.

W ramach współpracy z organami administracji przedstawiciele WUG uczestniczyli także w 3 posiedzeniach Komisji Dokumentacji Hydrogeologicznych i 4 posiedzeniach Komisji Zasobów Kopalin w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, dotyczących opiniowania dokumentacji hydrogeologicznych zakładów górniczych i dokumentacji geologicznych złóż kopalin.

W 2025 r., na podstawie informacji uzyskiwanych od przedsiębiorców za pośrednictwem OUG, opracowano i przekazano do Głównego Urzędu Statystycznego dane dotyczące rekultywacji i zagospodarowania terenów przekształconych działalnością górnictwem w 2024 r., objęte „Programem badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2025”. Ponadto, w 2025 r. zaopiniowano 2 wnioski w sprawie uzyskania rejestracji w krajowym systemie ekozarządzania i audytu (EMAS).

W 2025 roku przedstawiciele urzędów górniczych byli organizatorami i uczestnikami szeregu narad z przedsiębiorcami branży górniczej. Przedmiotem tych spotkań były m.in. kwestie:

- stanu bezpieczeństwa w górnictwie,
- prowadzenia eksploatacji bez wymaganej prawem koncesji,
- zagrożeń i niebezpiecznych zdarzeń w ruchu zakładów górniczych,
- najczęściej występujących nieprawidłowości w ruchu zakładów górniczych,
- aktualnego stanu prawnego w zakresie zasad prowadzenia ruchu zakładów, kwalifikacji osób dozoru oraz szkoleń osób wykonujących czynności w ruchu zakładu górniczego.

W roku sprawozdawczym Prezes Wyższego Urzędu Górniczego objął patronatem honorowym 35 wydarzeń (konferencje i seminaria o charakterze krajowym oraz międzynarodowym) lub przyjął zaproszenie do udziału w pracach ich komitetów honorowych. Patronaty honorowe Prezesa WUG są udzielane instytucjom i przedsiębiorstwom związanym z działalnością branży górniczej.

W roku 2025 urzędy górnicze aktywnie uczestniczyły lub współorganizowały szereg konferencji i seminariów naukowo-technicznych poświęconych szeroko rozumianej tematyce górniczej. Do najważniejszych tego rodzaju wydarzeń należały:

- XXXIV Szkoła Eksploatacji Podziemnej, która odbyła się w dniach 24–26 lutego w Krakowie – konferencja branżowa, skupiająca się na bezpieczeństwie, technologii i transformacji górnictwa;
- Konferencja pn. „Poprawa bezpieczeństwa, efektywności i ekonomiki pracy urządzeń szybowych dzięki zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań i technologii – 2025”, poświęcona nowoczesnym rozwiązaniom

**Wystawa historycznych dokumentów górniczych podczas konferencji
pt. „Przyszłość terenów pogórnicznych”**

technicznym i technologicznym w transporcie pionowym, zorganizowana w dniach 13–15 marca w Szczyrku przez SITG Oddział Gliwicko-Zabrzeński;

- XIV Konferencja Naukowo-Techniczna „Bezpieczeństwo Robót Strzałowych”, zorganizowana przez Główny Instytut Górnictwa – Państwowy Instytut Badawczy w dniach 7–9 maja 2025 r.; w ramach sesji naukowych pracownicy WUG zaprezentowali referat pt. „Problematyka toksycznych gazów postrzałowych w górnictwie”;
- XXV Konferencja pt. „Problemy Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Polskim Górnictwie”, która odbyła się w dniach 20–21 maja w Wiśle, zorganizowana przez WUG przy współdziałaniu Zarządu Głównego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa oraz Głównego Instytutu Górnictwa – Państwowego Instytutu Badawczego; konferencja stanowiła kontynuację cyklu spotkań poświęconych tematyce poprawy stanu bezpieczeństwa pracy w górnictwie;
- XVII Konferencja Nowoczesne Kopalnie Żwiru i Piasku, która odbyła się w dniach 26–28 maja w Gdańsku;
- Konferencja pt. „Przyszłość terenów pogórnicznych”, która odbyła się w dniu 17 czerwca w Gliwicach; wydarzenie zostało zorganizowane przez Wyższy Urząd Górniczy we współpracy z Wydziałem Górnictwa, Inżynierii Bezpieczeństwa i Automatyki Przemysłowej Politechniki Śląskiej oraz Państwowym Instytutem Geologicznym – Państwowym Instytutem Badawczym; celem spotkania była m.in. popularyzacja wiedzy na temat zasobów zgromadzonych w Archiwum Dokumentacji Mierniczo-Geologicznej WUG, obejmujących dokumentację zlikwidowanych zakładów górniczych, w szczególności zakładów podziemnych; konferencji towarzyszyła, przygotowana przez Wyższy Urząd Górniczy, wystawa bogatego zbioru historycznych dokumentów górniczych;
- XII Szkoła Górnictwa Odkrywkowego, zorganizowana przez Akademię Górniczo-Hutniczą wraz z Fundacją „Nauka i Tradycje Górnicze” w dniach 1–3 września 2025 r. w Wiśle, w ramach której pracownicy WUG zaprezentowali referat pt. „Prace szczególnie niebezpieczne w górnictwie odkrywkowym – odpowiedzialność przedsiębiorcy i KRZG”;
- X edycja Międzynarodowej Konferencji „Mechanizacja, Automatyzacja i Robotyzacja w Górnictwie” – MARG 2025, zorganizowana przez Koło Zakładowe Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa przy AGH w Krakowie oraz Akademię Górniczo-Hutniczą w dniach 11–13 września 2025 r. w Wiśle, w ramach której przedstawiciel WUG zaprezentował referat pt. „Drażnienie tuneli w świetle właściwości rzeczowej nadzoru górniczego”;
- XIV Międzynarodowa Konferencja Techniki Urabiania „TUR 2025” w dniach 16–19 września w Krynicy Zdroju, poświęcona zagadnieniom techniki urabiania, transportu i przeróbki kopalni, trendom rozwojowym w konstrukcji maszyn urabiających, przerobczych i transportowych w górnictwie podziemnym i odkrywkowym oraz bezpieczeństwu i zarządzaniu w górnictwie;
- Konferencja pt. „Klimat inwestycyjny, rozwój rynku usług geologicznych w Polsce”, która odbyła się 1 października w Państwowym Instytucie Geologicznym – Państwowym Instytucie Badawczym w Warszawie; jej celem była prognoza perspektyw rozwoju polskiego rynku usług geologicznych, a także przybliżenie systemu uprawnień geologicznych w Polsce i Europie;
- Seminarium „Ograniczanie emisji metanu w sektorze energetycznym – zadania i obowiązki operatorów sektora ropy i gazu”, które odbyło się 6 października w Katowicach, przy współdziałaniu Zarządu Głównego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa;
- Seminarium pt. „Wiedza i techniki górnicze na rzecz obronności i ochrony ludności”, które odbyło się w dniu 9 października w siedzibie Głównego Instytutu Górnictwa – Państwowego Instytutu Badawczego w Katowicach;
- V edycja Konferencji Naukowo-Technicznej „Tradycje i innowacje w górnictwie”, której organizatorem był Wydział Geoinżynierii, Górnictwa i Geologii Politechniki Wrocławskiej oraz Stowarzyszenie Absolwentów Wydziału Górniczego Politechniki Wrocławskiej, przeprowadzona w dniach 13–14 listopada 2025 r.

we Wrocławiu; w ramach sesji naukowych pracownik WUG zaprezentował referat pt. „Zagospodarowanie terenów pogórnicznych – od obowiązków do przyjemności”;

- VI Warsztaty Ratownicze zorganizowane przez Centralną Stację Ratownictwa Górniczego S.A. w dniu 14 listopada 2025 r. pt. „Wysoka temperatura i wilgotność to wysokie ryzyko – Jak bezpiecznie ratować? Jak skutecznie ratować?”; w ramach warsztatów pracownik urzędu górnictwa omówił kształtowanie się zagrożenia klimatycznego w kopalniach węgla kamiennego;
- seminaria zorganizowane przez Centralną Stację Ratownictwa Górniczego S.A. w dniach 18 i 25 listopada 2025 r., dla kierowników ruchu zakładu górnictwa i kierowników działu wentylacji oraz ich zastępców, pt. „Zasady prognozowania oraz działań profilaktycznych w odniesieniu do zagrożenia metanowego przy prowadzeniu robót górnictwa” oraz dla kierowników działu górnictwa i kierowników działu techniki strzałowej oraz ich zastępców pt. „Prowadzenie robót w warunkach zagrożenia metanowego”;
- Akademia Obudowy, zorganizowana przez Przedsiębiorstwo Wielobranżowe DREMEX Sp. z o.o. w dniach 18–19 listopada 2025 r. w Szczyrku; w ramach sesji pracownik WUG zaprezentował referat pt. „Stan bezpieczeństwa w górnictwie”;
- Konferencja pt. „Zagospodarowanie terenów pogórnicznych”, która odbyła się 24 listopada 2025 r. w Jastrzębiu-Zdroju, zorganizowana przy współudziale Zarządu SITG Oddział w Rybniku.

Ponadto Prezes Wyższego Urzędu Górniczego Piotr Litwa uczestniczył w posiedzeniu plenarnym Rady Ochrony Pracy, które odbyło się w Instytucie Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera w Łodzi. Obrady dotyczyły zagadnień o kluczowym znaczeniu dla zdrowia i bezpieczeństwa pracowników – czynników szkodliwych w środowisku pracy oraz chorób zawodowych.

Wyższy Urząd Górniczy wziął również udział w kampanii społecznej pt. „Słucham i słyszę” na rzecz zapobiegania chorobom słuchu wśród pracowników, organizowanej przez Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy. Kampania miała na celu zachęcać pracodawców do podejmowania działań na rzecz ochrony słuchu pracowników, czyli do podejmowania walki z hałasem. Akcja miała charakter ogólnopolski i realizowana była od kwietnia do grudnia 2025 r. W ramach współpracy z CIOP – PIB przedstawiciele Wyższego Urzędu Górniczego uczestniczyli także m.in. w:

- IX edycji ogólnopolskiego konkursu fotograficznego i filmowego „OIZNAKI PRACY”, który był organizowany w ramach działań na rzecz wykorzystania różnorodnych form artystycznego przekazu w upowszechnianiu problematyki bezpieczeństwa i ochrony zdrowia człowieka w środowisku pracy i nauki;
- posiedzeniach Komisji Oceny Prac Naukowych, poświęconych ewaluacji rezultatów projektów zrealizowanych w 2025 r. w ramach VI etapu programu wieloletniego pn. „Rządowy Program Poprawy Bezpieczeństwa i Warunków Pracy” (2023–2025).

8. Współpraca z zagranicą

W roku 2025 odbyło się 13 podróży służbowych poza granice kraju z udziałem kierownictwa oraz pracowników Wyższego Urzędu Górniczego.

W dniach 26–28 marca 2025 r. w Słowacji odbyło się spotkanie, którego zadaniem była wymiana doświadczeń oraz informacji w obszarze regulacji zawartych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1787 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym. W spotkaniu uczestniczyły osoby kierownictwa oraz pracownicy urzędów górnictwa z Polski, Słowacji oraz Czech.

W dniu 7 lipca 2025 r. w Berlinie w siedzibie Federalnego Ministerstwa Gospodarki i Energii odbyło się spotkanie, w którym wzięli udział Prezes WUG, dyrektor Departamentu Prawnego WUG oraz dyrektor Departamentu Nadzoru Emisji Metanu i Gospodarowania Górotworem. Spotkanie związane było z wdrożeniem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1787 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym. Przedstawiciele WUG przedstawili referat dotyczący wymogów i organizacji polskich regulacji zawartych w ww. rozporządzeniu.

W dniach 30 września – 1 października 2025 r. w Tallinnie (Estonia) odbyło się 29. Spotkanie Szefów Urzędów Górniczych Krajów Europejskich. Jego głównym tematem były wyzwania administracyjno-prawne związane z postępem technicznym dokonującym się w obszarze górnictwa. Wyższy Urząd Górniczy reprezentowali Prezes WUG oraz dyrektor Departamentu Prawnego. Przedstawiono prezentację na temat systemu identyfikacji, lokalizacji oraz łączności bezprzewodowej PORTAS, podziemnego zgazowania węgla oraz technologii hydrourabiania. W obradach wzięli udział przedstawiciele organów nadzoru górnictwa z Finlandii, Austrii, Wielkiej Brytanii, Czech, Polski, Niemiec, Serbii oraz Słowenii.

Podobnie jak w latach ubiegłych, w roku 2025 przedstawiciele WUG uczestniczyli w spotkaniach, których organizatorem była Komisja Europejska. W posiedzeniach tych brali udział pracownicy Departamentu Energome-

chanicznego i Infrastruktury Podstawowej, jak również przedstawiciele organów nadzoru rynku z szeregu państw członkowskich Unii Europejskiej. Były to następujące wydarzenia:

- 54. posiedzenie Grupy Współpracy Administracyjnej ADCO, działającej w ramach dyrektywy odnoszącej się do udostępniania na rynku sprzętu elektrycznego przewidzianego do stosowania w określonych granicach napięcia 2014/35/UE (LVD ADCO) (Holandia);
- 40. posiedzenie Grupy Współpracy Administracyjnej ADCO, działającej w ramach dyrektywy harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w atmosferze potencjalnie wybuchowej 2014/34/UE (Słowenia);
- posiedzenie Stałej Grupy Roboczej do spraw Górnictwa i Innych Gałęzi Przemysłu Wydobywczego, działającej w ramach Komitetu Doradczego do spraw Bezpieczeństwa i Zdrowia w Miejscu Pracy Komisji Europejskiej (Luksemburg);
- posiedzenie Grupy Współpracy Administracyjnej MD ADCO, działającej w ramach dyrektyw w sprawie maszyn 2006/42/WE (Słowacja);
- 13. posiedzenie Grupy Współpracy Administracyjnej CIVEX ADCO działającej w ramach dyrektywy odnoszącej się do udostępniania na rynku i kontroli materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego 2014/28/EU (Łotwa).

Ponadto kontynuowano uczestnictwo w pracach komitetu ds. dostosowania do postępu naukowego i technicznego dyrektywy 2006/21/WE w sprawie gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu wydobywczego, działającego przy Komisji Europejskiej. W ramach prac uczestniczono w warsztatach on-line dotyczących kwestionariusza stosowanego do gromadzenia i analizy danych. W związku z będącymi na końcowym etapie pracami nad projektem dyrektywy w sprawie monitorowania i odporności gleb (SML), przygotowywano stanowiska merytoryczne w zakresie właściwości organów nadzoru górniczego. Uczestniczono w pracach Technicznej Grupy Roboczej (TWG) nad dokumentem referencyjnym dla najlepszych dostępnych technik dotyczących wydobycia oraz przetwarzania wybranych rud metali (MIN BREF), w oparciu o przepisy dyrektywy 2010/75/EU ws. emisji przemysłowych (IED). W dniu 28.10.2025 r. uczestniczono on-line w regionalnym dialogu strefy europejskiej w sprawie środowiskowych aspektów zarządzania minerałami i metalami, zorganizowanych w ramach Programu Montevideo i rezolucji UNEA 6/5.

9. Działalność informacyjna i wydawnicza

Urzędy górnicze jako jednostki administracji publicznej obowiązane są do zapewnienia dostępu do informacji publicznej. Uprawnienie to jest realizowane w pierwszym rzędzie poprzez Biuletyn Informacji Publicznej – system stron internetowych służący powszechnemu dostępowi do informacji publicznej.

Strony BIP WUG i OUG były aktualizowane m.in. w zakresie:

- stanu przyjmowanych spraw;
- stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w górnictwie;
- liczby przeprowadzonych kontroli;
- działalności kontrolnej urzędów górniczych;
- majątku będącego w dyspozycji urzędów górniczych.

Na podstawie art. 166 ust. 1 pkt 5 ustawy Pgg Prezes WUG prowadzi działalność promocyjną i informacyjną w zakresie związanym z zadaniami organów nadzoru górniczego. W roku 2025, podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej materiałów w tym zakresie było publikowanych w serwisie internetowym WUG. W dziale „Aktualności” informowano o bieżącej działalności urzędów górniczych w całej Polsce.

Od 2025 roku zmieniła się częstotliwość (z miesięcznej na kwartalną) i formuła wydawania czasopisma Wyższego Urzędu Górniczego „Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie”. Kwartalnik ukazywał się w wersji elektronicznej w wolnym dostępie. Czasopismo można było pobierać bezpłatnie ze strony internetowej WUG, dlatego nie była prowadzona płatna prenumerata. Niewielki nakład papierowy kolportowany był m.in. do bibliotek (jako egzemplarze obowiązkowe), instytucji naukowych, muzeów, urzędów administracji rządowej, Państwowej Inspekcji Pracy, Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego S.A. oraz Górniczej Izby Przemysłowo-Handlowej. Wysyłka krajowa obejmowała 47 bezpłatnych egzemplarzy kwartalnie. W roku sprawozdawczym wydano 4 numery kwartalnika WUG. Opublikowano w nich 55 artykułów, w tym 20 artykułów naukowo-technicznych oraz 10 artykułów historycznych. Autorami 17 artykułów naukowo-technicznych byli pracownicy urzędów górniczych. Podobnie jak w latach poprzednich, czasopismo składało się z trzech części. Część pierwsza zawierała artykuły o charakterze naukowym i technicznym. Część drugą zajmowały stałe rubryki, tj.: opisy wypadków (z załączoną tabelą wypadkowości w górnictwie), normalizacja, kronika, przegląd aktów normatywnych, wiadomości ze świata, a także zestawienie

dopuszczeń Prezesa WUG do stosowania niektórych wyrobów w zakładach górniczych. Trzecia część kwartalnika dotyczyła historii i współczesności górnictwa.

W roku sprawozdawczym Wyższym Urzędzie Górniczym opracowano i opublikowano na stronie internetowej www.wug.gov.pl ulotki promocyjno-informacyjne: „Wymagania w zakresie silników spalinowych przeznaczonych do maszyn mobilnych nieporuszających się po drogach stosowanych w podziemnych zakładach górniczych” oraz „Wymagania w zakresie stosowania i eksploatacji elektronarzędzi w podziemnych zakładach górniczych”.

W 2025 roku Wyższy Urząd Górniczy aktywnie prowadził profile w mediach społecznościowych – na Facebooku i LinkedIn. Za ich pośrednictwem regularnie informowano o działalności organów nadzoru i najważniejszych wydarzeniach związanych z branżą. Na kanale YouTube Wyższego Urzędu Górniczego opublikowano krótki film przybliżający procedurę udzielania informacji o warunkach geologiczno-górnictwa na terenach pogórnictwa. Treści publikowane w mediach internetowych WUG miały charakter informacyjny i edukacyjny; przyczyniły się do zwiększania przejrzystości działań urzędów górniczych oraz budowania świadomości w zakresie bezpieczeństwa i nadzoru nad ruchem zakładów górniczych. Systematyczna publikacja tych treści sprzyjała zwiększeniu przejrzystości działań nadzoru górniczego oraz stopniowemu poszerzaniu grona odbiorców.

10. Zatrudnienie w urzędach górniczych

Według stanu na 31 grudnia 2025 r., w WUG były zatrudnione 183 osoby, w tym:

- 23 osoby na stanowiskach kierowniczych;
- 69 pracowników inspekcyjno-technicznych;
- 60 pracowników merytorycznych;
- 16 pracowników do spraw obsługi sekretariatów i administracji;
- 4 kierowców;
- 11 pracowników obsługi i dyspozytorów.

W OUG, według stanu na 31 grudnia 2025 r., było zatrudnionych 309 osób, w tym:

- 26 osób kierownictwa;
- 199 pracowników inspekcyjno-technicznych;
- 33 pracowników merytorycznych;
- 38 pracowników do spraw obsługi sekretariatów i administracji;
- 11 kierowców;
- 2 pracowników obsługi.

Fluktuacja kadr w 2025 r. objęła łącznie 88 osób, z tego:

- nawiązano stosunek pracy z 15 osobami w WUG, a w OUG z 36 osobami;
- rozwiązano stosunek pracy z 13 osobami w WUG, a w OUG z 19 osobami;
- 5 osób przeniesiono do pracy w innym urzędzie górniczym.

11. Realizacja budżetu Wyższego Urzędu Górniczego

Budżet Wyższego Urzędu Górniczego w roku 2025 stanowił część 60 budżetu państwa i był sklasyfikowany w dziale 750 – Administracja publiczna, obejmującym rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej, tj. WUG, oraz rozdział 75007 Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej, tj. OUG. Wszystkie wydatki sklasyfikowane w tych rozdziałach finansowane były wyłącznie z budżetu państwa. WUG był jedynym dysponentem środków budżetowych. Wykonanie budżetu w roku 2025 w zakresie dochodów i wydatków w wielkościach zbiorczych przedstawiono w tabelach 14 i 15.

Tabela 14. Dochody budżetowe Wyższego Urzędu Górniczego w 2025 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa	Budżet po zmianach	Wykonanie	4:3 %
1	2	3	4	5
Część 60 – ogółem	680	680	919	135
Dział 750 Administracja publiczna	680	680	919	135

Dominującą pozycję w dochodach budżetowych (78,8%) stanowiły opłaty wnoszone przez osoby ubiegające się o stwierdzenie kwalifikacji w zakresie górnictwa i ratownictwa górniczego. Opłaty związane ze stwierdzeniem kwalifikacji (tj. opłata egzaminacyjna wraz z opłatą za wydanie świadectwa stwierdzającego kwalifikacje), zgodnie z art. 66 Pgg, w 2025 r. wynosiły 439,03 zł. Wydatki budżetowe w części 60 budżetu państwa zostały poniesione w dziale 750 „Administracja publiczna”.

Tabela 15. Wydatki budżetowe Wyższego Urzędu Górniczego w 2025 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa	Budżet po zmianach	Wykonanie	4:3 %
1	2	3	4	5
Część 60 – ogółem	94 396	94 895	94 880	100
z tego:				
• świadczenia na rzecz osób fizycznych	155	267	267	100
• wydatki bieżące	92 677	93 184	93 184	100
• wydatki majątkowe	1 564	1 444	1 429	99

Do planowanych wydatków budżetowych WUG, określonych w ustawie budżetowej na rok 2025 w wysokości 94 396 tys. zł, decyzjami Ministra Finansów wprowadzono zmiany, co zwiększyło planowane wydatki do wysokości 94 895 tys. zł.

Według klasyfikacji budżetu zadaniowego, w roku 2025 WUG dokonywał wydatków w następujący sposób:

- w ramach zadania 12.4 „Gospodarka zasobami i strukturami geologicznymi” realizowano podzadanie 12.4.2 „Nadzór i kontrola nad ruchem zakładów górniczych oraz zakładów wykonujących roboty geologiczne”, na które przeznaczono 94 661 tys. zł z planowanych 94 676 tys. zł;
- w ramach zadania 12.2 „Kształtowanie bioróżnorodności” realizowano podzadanie 12.2.3 „Ochrona i remediacja powierzchni ziemi”, na które przeznaczono 100% z planowanych 219 tys. zł.

Wyższy Urząd Górniczy
ul. Poniatowskiego 31
40-055 Katowice
www.wug.gov.pl